

Oscar Hansson

(den 1 Sept. 1876

HANDLEDNING

I

DUBBLA OCH ENKLA BOKHÅLLERIET

FÖR SJELFSTUDIUM.

AF

Jac. D. Leufvenmark.

STOCKHOLM,
Sigfrid Flodins förlag.

STOCKHOLM,
Sigfrid Flodins boktryckeri, 1870.

INNEHÅLL.

Inledning.

Enkelt bokhålleri.

Dubbelt bokhålleri.

Inledning.

Bokhålleriets ändamål är att uti derför bestämda böcker anteckna förefallande affärer och införa dem deri efter bestämda reglor, på ett kort, men likväl klart och tydligt språk.

En väl ordnad bokföring bör så inrättas, att man lätt kan öfverse och uppfatta sin affärsställning eller, med andra ord, sina tillgångar och skulder, sin vinst eller förlust.

Härvid erfordras noggrannhet och ordentlighet, hvarförutan man aldrig blir en pålitlig bokförare.

Fond. Den som önskar börja en affär, vare sig handel eller något annat yrke, måste hafva något att börja med, antingen egna tillgångar eller hjelp af andra. Denna grund, hvarpå ens verksamhet stöder sig, kallas *fond.* En fond kan bestå i penningar, värdepapper, varor, mobilier eller andra effekter.

Hvarje förändring, som man företager med hela eller delar af denna fond, för att öka eller minska densamma blir en *affär.*

En **affär** kan ske på tre sätt: genom *köp, försäljning* eller *byte.*

Köp kallas, då man erhåller gods och gifver penningar i stället.

Försäljning, då man lemnar gods och derföre erhåller penningar.

Byte, då man antingen bortgifver gods och derföre erhåller annat gods, då man bortgifver penningar eller gods och derföre erhåller arbete, eller då man bortgifver (verkställer) arbete och derföre erhåller penningar eller gods.

Alla affärer äro, noga räknade, endast bytesaffärer, då penningen i sjelfva verket också är en vara; men i allmänhet åtskiljer man dem på förutnämnda sätt.

En affär kan ske för en persons räkning och risk, då denna ensamt erhåller vinst eller förlust, eller den kan ske för flera personers förenade räkning och risk, då dessa dela vinst eller förlust.

För att vid hvarje notering lättare angifva gäldenär och fordringsegare, använder man benämningarna debet och credit, per och an.

Debet och **Credit.** Dessa båda ord anses med rätta som en grundval för hela bokföringen, och då man klart uppfattat deras betydelse, bör man aldrig behöfva misstaga sig vid deras användande.

Hvarje person eller conto, till hvilken man lemnat något, är debitor och debiteras för det erhållna, och hvar och en person eller conto, af hvilken man emottagit något, är creditor och crediteras för det gifna.

Pluralis af Debet skrifves Debent och pluralis af Credit skrifves Credunt, samt användas vid debitering och creditering af firmor med två eller flera namn eller compagni, t. ex. N. N. & N. N., eller N. N. & Comp. o. s. v.

Per och **An.** Per och An användas i all bokföring sålunda, att An i debetkolumnen sättes framför hvarje debiterad och Per i creditkolumnen framför hvarje crediterad post, t. ex. om man säljer 20 skålp. kaffe på credit till herr A. Johansson för 50 öre per skålp., så bokför man affären sålunda i dagboken:

1869	*A. Johansson*		Debet
Okt. 12.	An 20 skålp. Kaffe à 50 öre	Rdr	10 —

Har man från Herr J. Bengtsson erhållit 20 skålp. mjöl à 15 öre per skålp., så noteras detta sålunda:

1869	*A. Bengtsson*		Credit
Okt. 12.	Per 20 skålp. Mjöl à 15 öre	Rdr	3 —

I det dubbla bokhålleriet begagnas vid noteringen i Dagboken An och Per i stället för Debet och Credit, och då skrifves Per framför debitorn och An framför

creditorn. Man noterar då t. ex. ett af förestående exempel sålunda:

Per A. Johansson
An Varu-Conto

1869
Okt. 12. 20 skålp. Kaffe à 50 öre Rdr 10 —

och det betyder då alldeles detsamma som om man skref

A. Johansson *Debet*
Varu-Contot *Credit*

eller *A. Johansson till*
Varu-Contot.

1869
Okt. 12. 20 skålp. Kaffe à 50 öre Rdr 10 —

Det kan tyckas vara en motsägelse att An på ett ställe användes framför den debiterade posten och å det andra framför creditorn, för att beteckna credit. Denna motsägelse är dock endast skenbar, ty An i det första exemplet står äfven der i samma betydelse framför den debiterade posten, som i det sista exemplet framför creditorn, enär på samma gång Herr Johansson debiteras i det första exemplet, crediteras det Conto hvarifrån varan erhållits, eller, om man så vill, den som lemnat den. På samma sätt utmärker Per i första exemplet en debitering af det conto eller den person som erhållit varan, och man kan notera posten sålunda:

Per Varu-Conto
An J. Bengtsson.

Bokhålleriet är af två slag! **Enkelt och Dubbelt.**

Vid enkelt bokhålleri införes hvarje sak enkelt, d. v. s. vid hvarje affär blir endast den egentliga debitorn eller creditorn (vanligen en verklig person) debiterad eller crediterad.

Vid dubbelt bokhålleri införes deremot hvarje affär dubbelt, sålunda att till hvarje debitor måste finnas en motsvarande creditor och till hvarje creditor en motsva-

rande debitor; således blir hvarje post alltid både debiterad och crediterad.

Är det ej två verkliga personer, af hvilka den ena debiteras och den andra crediteras, så är det två conti, hvilka då företräda personer.

Det dubbla bokhålleriet uppfanns i Italien och kallas derföre ännu *Italienskt bokhålleri.* Det dubbla bokhålleriet har stora företräden framför det enkla, ty derigenom att man alltid dubbelt noterar hvarje post, blir man i tillfälle att kontrollera att allt är riktigt infördt och intet uteglömdt, hvilken kontroll ej finnes vid den enkla bokföringen.

Conto (räkning). Med conto (pluralis conti) förstås detsamma som räkning och med namnet conto betecknas hvarje persons eller saks räkning. Vanligen sammanföras åtskilliga artiklar under särskilda rubriker, hvilka då betecknas med sakens namn, bifogadt ordet conto; t. ex. Varu-Conto, Omkostnads-Conto o. s. v. Alla conti, som beteckna en sak, kallas *döda conti,* till åtskilnad från verkliga personens conti, hvilka kallas *lefvande conti.*

De döda conti delas i *Principal-Conti,* hvilka innefatta Kapital-, Vinst- och Förlust-, Speditions-, Kommissions-, Omkostnads-, Intresse-, Rabatt- och Balans-Conto, samt *Materiella Conti,* hvarunder inbegripas Inventarie-, Varu-, Vexel-, Kassa- och Mobilie-Conto.

Vid införande af något på de döda conti betraktas de likväl alltid som personer, så att de debiteras för hvad de erhålla och crediteras för hvad de lemna.

Döda conti I. Principal-Conti.

1) *Kapital-Conto* representerar egentligen egaren af affären, angifver den inlagda fonden och visar vid dess afslutning huruvida förmögenheten ökats eller minskats. Detta conto kan således endast vara underkastadt förökning eller förminskning, då andra conti äfven äro beroende af förvandling, d. v. s. att å dem kunna penningar förbytas i varor eller, tvärtom, i arbete m. m.

Den å kapital-contot sig visande vinst eller förlust orsakas af affärens gång, af inkomsternas förhållande till utgifterna o. s. v.

Vi hafva förut nämnt att hvarje conti debiteras för

hvad de erhålla och crediteras för hvad de lemna, men med kapital-contot är förhållandet omvändt: *detta crediteras för den insatta fonden och den rena vinsten samt debiteras för alla skulder och den rena förlusten.* Detta förklaras deraf, att då kapital-contot representerar principalen, denna naturligtvis uppträder med sina aktiva eller tillgångar som creditor och sina passiva eller skulder som debitor.

Följande principal-conti äro kapital-contots hjelp-conti.

2) *Vinst- och Förlust-Conto.* Detta conto föres som kapital-conto, nämligen så att det *debiteras för hvarje förlust och crediteras för hvarje vinst.* Öfverskottet, d. v. s. det saldo som uppstår vid afslutningen af detta conto, afföres på Kapital-contot, genom hvilket Vinst- och Förlustcontot afslutas. Detta conto visar således affärens nettobehållning eller förlust. Nettobehållningen, d. v. s. den rena vinsten, öfverföres i kapital-contots credit. Uppstår förlust, öfverföres den i kapital-contots debet. Förförlorade fordringar debiteras således vinst- och förlustcontot och personal-contot crediteras genom detta.

3) *Provisions- eller Kommissions-Conto* debiteras för alla provisioner som man utgifver och crediteras för alla som man erhåller.

4) *Speditions-Conto* crediteras för hvad man erhåller och debiteras för hvad man utgifver.

5) *Intresse-Conto* (Ränte-conto) crediteras för erhållna och debiteras för utgifna räntor.

6) *Rabatt-Conto* crediteras för erhållna rabatter och debiteras för rabatter som man gifvit.

De fyra senare conti afslutas genom deras saldis öfverförande å Vinst- och Förlust-contot.

7) *Balans-Conto.* Detta conto uppträder först vid bokslutet och tjenar till att afsluta alla personal- och materiella conti. Det debiteras då för alla de materiella contis och alla debitorernas saldi, och crediteras för alla creditorernas saldi, samt afslutas genom kapital-contot, på hvilket detta contos saldo öfverföres.

Vid uppläggning af de nya räkningarna efter skedt bokslut, föres detta conto tvärtom, nämligen så att det

då debiteras för alla passiva (skulder) och crediteras för alla activa (tillgångar).

8) *Omkostnads-Conto.* Härå debiteras alla omkostnader i och för affären. Inflyter åter något af dessa omkostnader eller skola någon af dessa utgifter öfverflyttas på annat conto, så crediteras contot derför. Omkostnadscontot afslutas genom att öfverföra dess saldo eller hela credit i vinst- och förlust-contots debet.

Omkostnads-contot fördelas ofta i flera conti, såsom:

a) Hyres-Conto, hvarå alla utgifna hyror debiteras och alla erhållna crediteras.

b) Aflönings-Conto, hvarå allt hvad som utgifves för aflöningar och arbetsomkostnader debiteras och hvad som möjligen återbekommes eller erhålles crediteras.

c) Handelsomkostnads-Conto. Detta conto debiteras för alla andra omkostnader för affären, såsom frakter, postporto, arfvoden, reseomkostnader m. m.

9) *Hushålls-Conto.* Å detta conto debiteras alla utgifter i och för egarens hushåll, såsom lefnadsomkostnader, kläder m. m. Detta conto crediteras sällan, men, om så är, då för hvad man återbekommer derå, såsom t. ex. för erhållna liqvider af inackorderade personer, o. d. Det afslutas genom att öfverföras i vinst- och förlust-contots debet. Hushålls-contot fördelas äfven stundom i flera conti, såsom:

a) Proprie-Conto, hvarå debiteras hvad som utgifves för kläder, nöjen och annat i och för egarens enskilda räkning. Detta conto betecknas ofta med principalens eget namn och uppträder då som ett vanligt perconal-conto, samt

b) Det egentliga Hushålls-Contot, hvarå debiteras endast lefnadsomkostnader.

Döda Conti. II. Materiella Conti.

10) *Varu-Conto.* Detta conto debiteras för alla erhållna varor och alla varor som återbekommas (returneras) samt crediteras för alla utgående varor (sålda eller bortbytta). Vid uppläggning af detta conto debiteras det för det varulager man eger och vid böckernas afslutning crediteras det för dåvarande varulager, efter dettas inven-

tering. Det afslutas genom vinst- och förlust-contot, hvarå dess saldo öfverföres.

Det å varu-contot uppkomna saldo visar årets bruttoförtjenst eller förlust.

Anmärkning. I olika yrken erhåller detta conto olika namn, såsom Lager-Conto, Fabriks-Conto, Verkstads-Conto, Bod-Conto o. s. v. Dessa motsvara likväl helt och hållet varu-conto och föras alla lika detta.

11) *Vexel-Conto* debiteras för alla erhållna och crediteras för alla utgifna vexlar. Då man erhåller betalning för en vexel, crediteras contot för summan och då man betalar en vexel, debiteras contot för summan, genom dennas öfverförning från kassa-contot.

12) *Revers-Conto* föres och afslutas lika som vexelcontot.

Stundom sammanslås dessa conti och kallas då vanligen Handlingars eller Aktiers Conto eller dylikt och derpå föras då alla värdepapper, så att contot debiteras för hvad det erhåller och crediteras för hvad det utgifver af sådana, samt debiteras för utgifna penningar och crediteras för erhållna.

13) *Inventarie-Conto.* Detta conto debiteras för alla affären tillhöriga inventarier, möbler och redskaper, maskiner (der sådana finnas), fat, säckar, mått, vigter, arbetsåkdon m. m. samt för allt som inköpes af sådana artiklar under årets lopp.

Vid bokslutet beräknar man, för slitning af inventarierna, en viss procent af deras sammanräknade värdesumma, som afdrages från denna. För denna slitningsprocent, äfvensom för hvad af inventarierna är förstördt, förskingradt eller på annat sätt förloradt, crediteras contot genom öfverförning å vinst- och förlust-contots debet.

De af inventarierna, som blifvit försålda, afföras äfven i credit (om det ej skett förut vid försäljningen, hvilket är det rätta) och derför debiteras de personer som köpt dem.

Inventarie-contot crediteras således genom vinst- och förlust-contot och personal-conti. Dess saldo öfverföres å balans-contot.

Inventarie-contot fördelas äfven stundom, t. ex. a)

egentliga Inventarie-Contot, hvarå då endast föras sådana inventarier, arbetsdjur och redskaper, som användas i och för affären, b) Mobilie-Conto (Möbel-conto) hvarå upptagas alla möbler och husgeråd, samt c) Utensilie-Conto, hvarå maskiner och verktyger m. m. uppföras.

Dessa conti föras då och afslutas alldeles som inventarie-contot.

14) *Kassa-Conto.* Detta conto debiteras för alla erhållna penningar och crediteras för alla utgifna. Det afslutas genom dess saldis öfverförande å balans-contot. På kassa-contot upptagas endast kontanta medel.

15) *Dubioso-Conto.* Då vid böckernas afslutning en del af de utestående fordringarna äro att anse som osäkra eller nästan som förlorade, uppföras de å detta conto, som då debiteras för en viss bråkdel af summan, t. ex. 1 à 2 %, eller också antager man en viss låg, lika stor summa för hvarje personal-conto, hvarföre dubioso-contot då debiteras. Dess verkliga summa införes likväl på contot i första kolumnen, men upptages ej i räkningen. För hvad som inflyter å de härå debiterade personal-conti crediteras dubioso-contot.

De personal-conti, som blifvit öfverförda å dubioso-contot, afslutas genom öfverförning å vinst- och förlust-contots debet.

16) *Conto pro Diverse.* På detta conto föras sådana personer, med hvilka man högst sällan eller endast en gång gör någon affär, och vanligen är det endast debitorer som härå upptagas. Contot debiteras derför och crediteras då man erhåller liqvid. Det föres som personal-conti.

Personal-Conti eller Lefvande Conti.

Alla personer, hvarmed man gör en affär, erhålla sitt eget conto, hvaröfver deras namn och hemvist skrifves som rubrik. Contot erhåller således personens namn och kallas sedan hans conto.

Personal-Conti (d. v. s. personerna sjelfva) debiteras för hvad de erhålla i varor, arbete eller penningar och crediteras för hvad de gifva af varor, arbete eller penningar.

Alla personal-conti afslutas genom öfverförning å ba-

lans-contot, med undantag af sådana debitorer, som ej kunna betala, hvilkas conto då afslutas genom öfverförning å vinst- och förlust-contots debet.

De conti, som för öfrigt möjligen kunna förekomma vid större handelsaffärer, såsom Agio-Conto, Conto â meta, m. fl. föras som de conti de mest likna.

Saldo betyder detsamma som rest eller öfverskott, och användes att utmärka den skilnad, som vid sammanräkning finnes mellan debet och credit å hvarje conto.

Den summa, hvarmed debet eller credit öfverskjuter den andra, är contots saldo.

Å Conto-curanter visar saldot fordrans eller skuldens storlek. Räkningen afslutas nämligen då genom saldot.

Saldera betyder således detsamma som afsluta en räkning.

Balans, som egentligen betyder jemnvigt, är ett ord som användes i bokföring för att utmärka ett contos afslutande och öfverförande på ny räkning. Dervid tillgår sålunda, att debet och credit summeras, hvarefter den mindre summan drages ifrån (subtraheras från) den större; hvad som återstår (erhålles i rest) blir balansen eller differensen, hvarmed contot kommer i jemnvigt, d. v. s. jemnt afslutas.

Balansera betyder således i bokföring, att öfverföra på ny räkning.

Balans och saldo begagnas ofta ömsom, men rätteligen bör ordet balans användas vid contis afslutning, då tillika öfverföring å nytt conto sker, och ordet saldo vid räkningars afslutning utan öfverförning.

Öfverförning betyder att från ett conto till ett annat öfverföra en post, d. v. s. transportera den noterade posten från det ena å det andra contot.

Transport betyder i bokföring att öfverföra till fortsättning och utmärker en räknings (ett contos) fortsättning å annan sida. Då ett conto ej har plats å en sida, måste det rätteligen öfverföras på en ny och dervid hopsummeras först den fullskrifna sidan, ett streck drages derunder och på sista raden af sidan skrifves ordet Transport framför summan, hvarefter transportsumman öfverföres på ny sida och räkningen derefter fortsättes. På den

sida, hvarifrån man transporterar, sättes den sidas folio (pagina) hvartill summan transporteras, och på den sida, hvartill summan öfverförts, den sidas folio, hvarifrån summan blifvit transporterad.

I Memorialen och Journalen transporteras räkningen (contot) på nästföljande sida, men i Hufvudboken, Kassaboken och Rescontran öfverföres den på närmast följande tomma sida. Dervid hopsummeras vanligen både debet och creditsidorna och bådas summor transporteras.

Andra i bokhålleriet förekommande uttryck och deras betydelse:

Activa och Passiva. Activa är detsamma som tillgångar och Passiva detsamma som skulder.

Acceptera är ett erkännande och antagande af en sak. Att acceptera en vexel eller räkning angifver att man erkänner dess riktighet och förbinder sig till dess betalning. Vanligen accepterar man på viss tid, efter hvars förlopp man då är skyldig att betala.

Å vexel skrifves ordet accepteras och namnet, eller också endast namnet, tvärs öfver vexeln.

Avis (underrättelse). Då man i affärsväg tillkännagifver en person något, kallas det att avisera och underrättelsen kallas avis. T. ex. avis om varor, betyder att sådana äro för emottagarens räkning afsända, enligt avis, betyder att det är efter förut gifven underrättelse; utan avis angifver att det är utan underrättelse på förhand. Begagnas på vexlar.

Agio, den skilnad som uppkommer genom olika myntsorters stigande eller fallande i kurs.

Anvisning skrifves i form af en vexel (se detta ord) och betyder att den person, till hvilken den är ställd, befullmäktigas att uppbära den summa hvarå anvisningen är utstäld.

Formulär till Anvisning.

Stockholm den 3 Oktober 1869. Rdr 200 Rmt.

En månad à dato (eller vid uppvisandet) behagade H. H. mot denna anvisning (eller qvitto) betala till Hr N. Störner i Stockholm eller ordres Riksdaler Två Hundra Riksmynt, som i räkning gälla.

Bodman & Comp.
Stockholm

N. Pettersson
Gefle.

Borgen är att en, två eller flera personer underskrifva en skuldförbindelse och derigenom ikläda sig betalningsskyldigheten för skulden, eller, med andra ord, att inlösa förbindelsen i fall utgifvaren ej gör det.

Formulär till borgensförbindelse.

För ofvanstående förbindelse gå undertecknade en för bägge och bägge för en (går undertecknad) i full borgen som för egen skuld, erkännes. Datum som ofvan (eller datum då borgen skrifves).

P. Svensson. J. Persson.

Colly kallas hvarje särskild persedel eller paket, som afsändes på jernväg eller fartyg. Pluralis Collys.

Connoissement (fraktsedel, kallas äfven forsedel vid försändning med landtmannaforor). Det skall innehålla skepparens eller formannens namn och hemvist, fartygets namn samt, om godset sändes på jernväg, dennas namn, afsändningsorten, afsändarens och emottagarens namn och adress, forlönen eller frakten, förteckning å godset, märke, collyts nummer, vigt och innehåll (på forsedel leveringstid) samt förbehållet att godset oskadadt skall aflemnas, äfvensom dato då det afsändes.

Vanligen utskrifvas tre exemplar af connoissementet, hvaraf afsändaren behåller ett och emottagaren erhåller ett. På dessa två exemplar qvitterar skepparen eller formannen godsets emottagande, hvarefter han behåller det tredje exemplaret.

När man afsänder godset, underrättas (aviseras) emottagaren derom genom bref, hvarvid räkning (faktura) och ett exemplar af connoissementet bifogas.

Conto Courant är liktydligt med löpande räkning och användes för sådana räkningar, som upptaga ett personalcontos debet och credit. Den afslutas genom saldo och utvisar således fordran eller skuld. Vid hvarje nytt år brukar man tillsända de af sina affärsvänner conto courant, af hvilka man har att fordra, för att gifva dem en öfversigt af de under året gjorda affärerna och den skuld hvari de häfta. På detta sätt kontrollerar man hvarandras bokföring och att allt blifvit riktigt debiteradt och crediteradt.

Courtage är en viss beräknad provision å en affär. Användes egentligen om det arvode mäklare beräkna sig för uppgörelse af en affär.

Difference betyder åtskilnad eller olikhet.

Endossera (öfverlåta, äfven transportera) betyder att göra en handling löpande. Endossement skrifves vanligen å handlingars baksida, när det är vexel, revers eller räkning. Oftast skrifves då endast namnet af den person, till hvilken handlingen är utstäld. Genom denna påskrift göres handlingen gällande i innehafvarens hand.

Endosseras den på viss person, så gäller handlingen endast i dennas hand. Öfverlåtelsen kallas Endossement.

Här vill förf. erinra att endossenten i sista hand är ansvarig för inbetalningen af en till viss person ställd vexel eller revers. Skrifves deremot vid endosseringen utan retur, är endossenten fri.

Error skrifves för att utmärka ett begånget misstag, då en post blifvit orätt införd, t. ex. i debet i stället för i credit, eller å orätt conto eller person. Man skrifver då error å motsatta sidan och derefter posten, t. ex. om man har i credit infört sålunda:

Debet N.	N. *Credit*
An per Error, afföres å mot- stående Rdr 2, 50	Per 5 ℔ Kaffe à 50 öre Rdr 2, 50
» 5 ℔ Kaffe à 50 öre 2, 50	

eller: per Error afföres från N N. conto till N. N. conto o. s. v.

Faktura betyder förteckning och användes som benämning för räkningar å afsända eller emottagna varor. Är således liktydigt med räkning.

Conto-Finto (fingerad faktura). Då man ej förut förskrifvit en vara och ej känner priset derå, begäres en förlagsräkning, som då kallas Conto-Finto.

Foliera och *paginera* är i bokföring att numerera sidorna i böckerna, äfvensom att i derför bestämda kolumner i hvarje bok införa den sidas nummer, hvarå posten står i en annan bok.

Paginera kallas det då hvarje sida särskildt numereras, och foliera då två motstående sidor förses med sam-

ma nummer, d. v. s. då contots debet och credit finnas å olika sidor.

Intresse kallas den procent man gifver eller erhåller på en penningesumma eller å ett värdepapper, för gifvet eller erhållet lån, eller å en utelöpande fordran eller skuld.

Kalkylera betyder att uträkna eller beräkna en sak.

Kollationera säges om att jemföra en skrift med orginalet eller beställningen (ordern) för att öfvertyga sig om kopians riktighet. Sedan man infört en post i Memorialen eller Kassaboken, kollationerar man den med ordern; när den derefter införes i Journalen, kollationeras denna med Memorialen eller Kassaboken, och då man infört posten i Hufvudboken, så kollationeras denna med Journalen. Vid hvarje månads slut kollationeras böckerna alltid med hvarandra, hvarefter månadsbalansen göres.

Kontrollera betyder att öfvervaka och säges om att hålla uppsigt öfver att en sak riktigt utföres. En sak, om hvars riktighet man öfvertygat sig, kallas kontrollerad.

Kontraktera eller sluta en öfverenskommelse, kallas då två personer uppgör skriftlig öfverenskommelse om en sak. En skriftlig öfverenskommelse om en sak kallas kontrakt och de som upprätta kontrakter kallas kontrahenter.

Leverans betyder försändning. Att leverera är således detsamma som försända eller öfverlemna.

Liqvid är detsamma som betalning.

Nota, se Räkning.

Notera betyder detsamma som anteckna eller införa en sak i böckerna.

Per Procura. När någon af biträdena å kontoret erhåller rättighet att underteckna firmans eller principalens namn, skrifver han framför eller öfver namnet p. p., hvilket då betyder per procura eller att det sker å principalens ansvar. Skrifves deremot genom framför eller under principalens namn, angifver det att undertecknandet sker på dens ansvar som underskrifvit.

Post kallas hvar och en noterad affär.

Profit eller vinst är den förtjenst man erhåller på en affär.

Procent (%) betyder per hundra och utmärker huru

många delar man gifver eller erhåller af hundra delar, t. ex. för lån af penningar, eller som vinst å försålda varor o. s. v.

Provision är en viss procent som man gifver eller erhåller för försäljning, inköp eller annan uppgörelse af en affär.

Protestera en vexel är att genom bevis att vexeln blifvit presenterad i laga tid till inlösen, men ej betald, söka bibehålla sin fulla rätt att erhålla betalning derför enligt vexellagen.

Qvitto är en skrifvelse, hvari jag erkänner mig hafva emottagit något. Att qvittera är således att erkänna sig hafva erhållit eller mottagit godtgörelse för något. Qvittera en räkning eller värdepapper betyder att man erkänner sig derför hafva erhållit betalning eller annan godtgörelse, t. ex. i vexel, revers eller gods.

Rabatt är det afdrag man beviljar på en inbetaluing eller vid en annan uppgörelse. Rabattera är således att bevilja ett afdrag å en fordran. Vid många affärer beviljar man rabatt om inbetalning sker inom viss bestämd tid.

Registrera kallas att på ett ställe införa en sak. I bokföring menas dermed att i början af hufvudboken eller rescontran införa alla conti på ett derför upprättadt alfabetiskt register, hvarvid äfven det folio eller den pagina angifves, hvarå contot står.

Remittera betyder öfversända eller öfverlemna och säges då man sänder penningar eller vexlar till en person; brukas äfven om varor. Sändningen kallas en Remiss.

Reqvisition är en skriftlig anhållan om en sak. Då man anhåller om varor eller dylikt, kallas det att reqvirera eller gifva ordres.

Respit betyder anstånd och utmärker vanligen anstånd med betalning.

Retur (återgång) säges om en sak som återgår till förra egaren. Att returnera är således detsamma som att återsända. Retur betyder äfven hemfall, d. v. s. att jag åter kommer i ansvar för en mig afhänd sak. (Se endossera).

Revers (skuldebref) är en förskrifning å penningar på viss bestämd tid och till viss person eller ordres, eller

till den som innehar den vid förfallotiden. Revers uppställes i annan form än vexeln.

Ex. 1. Till Herr A. Bodson et Comp. eller Ordres betalar undertecknad, tre månader à dato, Riksdaler Sex hundra (600) Riksmynt, jemte sex (6) procents ränta till full liqvid sker. Valuta bekommen, försäkras. Norrtelje den 2 Oktober 1869.

O. Svenson.

Bevittnas

J. Pettersson. *A. Olsson.*

Ex. 2. Till Sedelhafvaren (eller innehafvaren) betalar undertecknad tre månader à dato Riksdaler Fyra Hundra Riksmynt jemte sex procents ränta till betalning sker. Valuta bekommen, försäkras. Stockholm den 4 Oktober 1869.

J. Chalm.
(Sigill)

Säger Rdr 400 Rmt
med 6 % ränta.

Bevittnas

A. Ström. *C. O. Jernström.*

Revers ställd till sedelhafvaren eller innehafvaren gäller i dens hand som innehar densamma. En sådan revers behöfver ej transporteras, hvilket deremot en annan måste, om han skall gälla i annans hand än den, till hvilken han är utställd.

Skrifves ej ordres på revers eller vexel, kunna de ej transporteras.

Räkning (äfven Nota) är en förteckning å afsända eller mottagna varor. Den skall upptaga varornas namn, antal, pris och summan för hvarje post, jemte summan af de hopräknade posternas summor.

Specifikation betyder uppteckning af en sak och att specificera är således att uppteckna och beskrifva något. Specifikation af räkning är således att derå upptaga hvarje särskild artikel, jemte dess pris i detalj och summa. En specificerad räkning är således detsamma som detaljräkning.

Spedition och *Kommission* kallas afsändandet eller

mottagandet af en sak för annan persons räkning, hvarföre man beräknar sig en viss inkomst. Den som åtager sig det kallas speditör eller kommissionär.

Spekulation eller beräkning kallas då man öfvertänker om man bör besluta sig för en affär, äfvensom då man gör en affär i förhoppning att derpå förtjena. Den som håller på att inlåta sig i en affär kallas spekulant.

Vexel är en förskrifning å en viss summa penningar, betalbar efter bestämd tid och dragen på viss person eller ordres samt erkänd af samma person. Acceptera en vexel betyder att godkänna densamma och ikläda sig betalningsskyldighet derför.

Prof för uppställning af vexel:

Ex. 1. Stockholm den 1 Okt. 1869. Rdr 1000 Rmt.

Tre månader à dato behagade H. H. (eller ni) mot denna Sola (eller Prima) vexel betala till mig sjelf eller ordres

Riksdaler Ett Tusen Riksmynt.

Valuta bekommen i räkning, utan avis.

Hrr Bodson & Comp. *A. Johansson.*
Stockholm. Upsala.

Midt öfver vexel på tvären skrifves accepten sålunda:

Accepteras
Bodson & Comp.

Ex. 2. Stockholm den 10 Okt. 1869. Rdr 2000 Rmt.

Sex månader à dato behagade Ni mot denna Sola vexel betala till Herrar Pettersson & Comp. eller Ordres

Riksdaler Tvåtusen Riksmynt

som i räkning gälla, enligt avis.

Hrr Bodson & Comp. *N. Störner & Comp.*
Stockholm. Stockholm.

Accepteras på samma sätt som förestående. Drages vexel på någon, så underrättas denna genast derom och å vexeln skrifves då enligt avis. Det sista exemplet är en sådan vexel af Störner & Comp., dragen på Bodson & Comp.

Pettersson & Comp. kunna nu transportera vexeln å annan person, hvarvid de å baksidan, vanligast öfver venstra hörnet, skrifva sitt namn.

Vexlar kunna skrifvas att betalas à uno, à fix, efter sigt eller à vista.

Att betala à uno betyder att den skall betalas efter den orts bruk, på hvilken den är ställd.

Att betala à fix betyder att vexeln skall prompt inlösas, just på den derå utsatta dagen, utan respit.

Att betalas efter sigt tillkännagifver att vexeln skall betalas så eller så många dagar efter det den blifvit presenterad till accept. Datum då den accepteras utsättes då, hvarigenom man angifver när betalningsterminen inträder. Vexeln skrifves då att betala så och så många dagar efter sigt.

Trassera efter sigt (à vista) betyder att vexeln ej behöfver accepteras, utan betalas genast då den presenteras. Detta är egentligen en anvisning.

Sola vexel betyder att det ej finnes mera än ett exemplar af vexeln.

Prima vexel betyder första, Secunda andra, Tertia tredje o. s. v. och angifver att af samma vexel finnas två eller tre o. s. v. exemplar, hvaraf likväl endast ett betalas, hvarigenom dubletterna dödas. På vexlarna skrifves då Prima, Secunda, Tertia o. s. v.

Ordres å vexel betyder att hvem som helst kan inkassera densamma, sedan rättighet dertill gifvits genom transport.

Transport kallas äfven Endossement eller Giro.

Draga vexel på sig sjelf (trassera) skrifves »betalar till mig sjelf eller Ordres», och betyder att jag sjelf skall inlösa den.

Draga på någon annan, betyder att någon annan skall betala den.

Valuta i räkning, Valuta bekommen, Valuta i vexlar, etc. har alltid afseende på den till hvilkens ordres vexeln är ställd och angifver hvad man erhållit för vexeln. Valuta bekommen visar att derföre erhållits penningar. Valuta i räkning eller afräkning att man erhållit varor, och valuta i vexlar, att man erhållit andra vexlar.

Till egen ordre skrifves valuta hos mig sjelf, endast i endossementet kan man då skrifva valuta i räkning, men detta begagnas sällan.

Trassent är den som utgifver vexeln.

Remittent den som mottager den.

Acceptant den som erkänner den.

Endossent den som transporterar den.

Att öfversända en vexel kallas att remittera och vexeln då remissa.

Enkelt Bokhålleri.

Härvid användas följande böcker:

Memorial, *Kassabok*, *Varubok*, *Hufvudbok* och *Kopiebok*, hvilka kallas grundböcker. Användas några andra böcker, kallas desamma hjelpböcker, derföre att de ej äro ovilkorligt nödvändiga för sjelfva bokföringen, utan endast tjena till lättare öfversigt af delar af affären eller användas för att ej i de förra böckerna behöfva införa mindre vigtiga saker så noga detaljerade.

Sådana böcker äro: *Ordresboken*, *Rescontran*, *Försäljningsboken*, *Aflöningsjournalen*, *Förfalloboken* och *Bankboken*, hvilkas användande rättar sig efter det yrkes beskaffenhet, som egaren utöfvar.

Kopiebokens och hjelpböckernas bruk skall vid det dubbla bokhålleriet närmare beskrifvas.

Memorialen,

kallas äfven *Dagbok*, *Prima-Nota* och *Kladd*, samt är den egentliga dagboken. I denna bok införas alla affärer i ordentlig tidsföljd, dag efter dag, i den ordning hvarefter de ske och i oafbruten följd. Dervid angifves om det är inköpta, försålda, bytta eller återbekomna varor, köparens eller säljarens namn och hemvist, varans namn, antal, pris, betalningstid och liqvidationssätt, vilkoren hvarpå den försålts eller inköpts, penningesumman för hvarje vara, samt huru den afsändts och om den skickats till kommissionär eller erhållits genom sådan, jemte hvad annat som kan behöfva anmärkas.

Hvar och en sålunda vid samma tillfälle införd affär kallas en post och noteras på ett tydligt och kort språk. Först införes datum, som vanligen skrifves midt på sidan för hvarje dag, och derunder införas alla samma dag noterade poster, eller också skrifves datum framför hvarje

post i en derföre upplinierad kolumn; derefter skrifves personens namn och hemvist, med stor och redig stil, samt understrykes vanligen med ett streck.

Vid sidan om och till höger om namnet samt midt öfver penningekolumnen skrifves debet eller credit, hvarigenom man angifver om personen är säljare eller köpare. Af samma orsak skrifves framför posten Per eller An (se betydelsen af dessa ord i inledningen), hvarpå posten införes derunder samt summorna för hvarje sak i första penningekolumnen. Sedan allt detta är infördt, summeras alla penningesummorna, hvarefter den erhållna summan utföres i andra penningekolumnen, vid sidan af den sista artikelns summa, under hvilken ett streck då drages. I andra kolumnen finnes således postens hela summa.

Under posten inskrifvas nu de öfriga notiserna, såsom afsändning, betalningstid o. s. v. Då detta skett drages ett streck under posten, om datum står vid sidan, annars två streck i bredd, hvarvid en liten öppning lemnas mellan dem, i fall datum står midt på sidan; ty då drages ett helt streck först vid hvarje dags slut.

I Memorialen få sidor ej öfverhoppas eller tomrum deri lemnas öppna, utan posterna skola följa hvarandra i oafbruten följd.

Öfver hvarje sida skrifves med redig stil månadens namn och årtalet, samt i hörnet pagina.

I fall en del af en post ej har plats på samma sida som det föregående, så summeras det införda och summan transporteras på nästföljande sida, hvarefter resten af posten införes.

I det enkla bokhålleriet öppnas memorialen genom införandet af en inventarieförteckning å alla affärsmannens Activa och Passiva eller, med andra ord, hans tillgångar och skulder. Derefter införas de personer, hvaraf han erhållit varor på credit, vid affärens början, och derefter, i den följd de förekomma, alla blifvande inköp och försäljningar, äfvensom återbekomna varor och sådana, som man till eget behof använder. Då en månad är slut, drages ett groft streck under sista posten och med lemnande af ett par raders tomrum skrifves den följande månadens namn jemte årtalet, hvarefter noteringen fortsättes

på vanligt sätt. Vid årets slut inventeras lagret och deröfver upprättas en förteckning, som införes i memorialen, efter sista posten, hvarefter en dylik förteckning göres öfver alla andra tillgångar och införes strax efter varorna; summan för hvarje rubrik utföres i andra kolumnen och då alla tillgångarna sålunda införts, hopadderas alla rubriksummorna och summan utsättes under dem.

På samma sätt införas alla skulderna, hvarefter ett dubbelt streck afslutar året.

Vid nästa års början öppnas åter memorialen liksom vid affärens början och föres sedan på vanligt sätt.

Likaledes förfares, i fall afslutning af böckerna sker vid någon annan tid på året.

Vi införa här några exempel för *Memorialen* eller *Dagboken*.

Oktober månad 1869.

Dat.	Fol. i kassak.	**Inventarium.** *Debet.*		Rdr	ö.
		Activa.			
1	1	An. 1) *Kontanta medel.*		44	75
	1	» 2) *Mobilier och andra inventarier.*			
		I mitt hem:			
		1 Soffa med 6 stolar	150 —		
		1 Säng af björk.	30 —		
		1 Chiffonier af mahogny . .	75 —		
		1 Kommod af björk.	20 —		
		1 Spegel med bord	40 —		
		Diverse husgeråd	70 —		
		Diverse sängkläder	125 —		
		Diverse linne	75 —	585	—
	1	Å kontoret.			
		1 Pulpet af björk	60 —		
		1 Soffa med 6 stolar	64 —		
		1 Skåp och 1 hyllfack . . .	25 —		
		Vigtskålar med vigter	15 —		
		Diverse mått, fat och säckar	55 —	219	—
	1	» 3) *Varor.*			
		125 k:r Portvin à 3 rdr	375 —		
		125 » Renadt bränvin à 1,50	187,50		
		100 » Punsch à 2,50	250 —		
		150 » Orenadt bränvin à 1,50	225 —		
		50 ℔ Brun sirap à 0,20 . .	10 —		
		150 » Kaffe à 0,40.	60 —		
		200 » Raffinad à 0,43 . . .	86 —		
		100 » Terres à 0,36	36 —		
		100 » Kaffe à 0,50.	50 —	1279	50
			Rdr rmt	2128	25

Oktober månad 1869.

Dat.	Fol. i hufr. b.		Rdr	ö.
		A. Hjelm, Stockholm. *Credit.*		
3	4	Per 1 Bal kaffe Brutto 350 ℔ — Tara 30 ℔ = 320 ℔ à 50 öre . . På tre månader mot accept.	160	—
		A. Pettersson, Hedemora. *Debet.*		
14	4	An. 100 ℔ Kaffe à 45 öre . . . 45 — 100 » Raffinadsocker à 46 ö. 46 — 25 » Farin » à 40 ö. 10 — På 2 månader. Märke A. P. Afsändt med ångf. Gustaf Adolf till Gefle och Hr O. Nilsson, för vidare befordran.	101	—
		J. Nilsson, Upsala. *Debet.*		
27	5	An. 100 k:r Bränvin à 50 % à 1,60 . . . . 160 — 15 » Punsch à 3 rdr . . 45 — Per kontant. Afsändt pr jernväg.	205	—

November månad 1869.

Dat.	Fol.		Rdr	ö.
		J. N. Störner et Comp., Stockholm. *Credunt.*		
18	5	Per 1 fat Terressocker, Brutto 428 ℔ Tara 28 » Netto 400 ℔ á 36 öre . . . . 144 — 100 ℔ Raffinadsocker à 45 ö. 45 — Per kontant.	189	—
		P. Thorson, Sköfde. *Debet.*		
25	6	An. 100 ℔ Terressocker à 40 öre . . . Per kontant. Afsändt på jernväg.	40	—

November månad 1869.

Dat.	Fol.		Rdr	ö.
		A. Pettersson, Hedemora. *Debet.*		
30	4	An. 30 k:r Portvin à 3,50	105	—
		Pr 3 månader eller 10 % rabatt för liqvid inom 30 dagar.		
		Afsändt med formannen A. Larsson i Dalby.		

December månad 1869.

Dat.	Fol.			Rdr	ö.
		C. A. Sjölind, Arboga o. Ljungsta. *Debet.*			
7	6	An. 100 k:r Renadt bränvin à 50 % + 15 C. à 1,75		175	—
		Pr extra kontant. Märke C. S. Afsändt med ångf. Aros.			
		J. Andersson, Stockholm. *Debet.*			
20	6	An. 305 ℔ Javakaffe à 55 öre	167,75		
		100 » Terressocker à 43 ö.	43 —		
		50 k:r Punsch à 3 rdr .	150 —	360	75
		Kaffet och sockret pr kontant. Punschen å 3 månader mot accept.			
		Hushålls-Conto. *Debet.*			
29	3	An. 10 ℔ Raffinadsocker à 45 ö.	4,50		
		10 » Brasil. kaffe à 42 öre	4,20	8	70
		Inventarium.			
		Aktiva.			
31	7	Per 1) *Varor i lager.*			
		95 k:r Portvin à 3 rdr . .	285 —		
		25 » Renadt bränvin à 1,50	37,50		
		50 » Orenadt d:o à 1,50	75 —		
		35 » Punsch à 2,50 . . .	87,50		
		Transport	485 —		

December månad 1869.

Dat.	Fol.			Rdr	ö.
		Transport	485 —		
31	7	Per. 50 ℔ Sirap à 20 öre . . .	10 —		
		40 » Brasil. kaffe à 40 ö.	16 —		
		115 » Java d:o à 50 ö.	57,50		
		190 » Raffinadsocker à 43 ö.	81,70		
		275 » Terressocker à 36 ö.	99 —	749	20
		2) *Mobilier o. Husgeråd.*			
		Diverse Inventarier enligt förra inventeringen	804 —		
		hvarifrån afgå 5 % i slitningskostnad	40,20	763	80
		3) *Kassa*.		302	50
		4) *Fordringar*		465	75
			Rdr Rmt	2281	25
		Passiva.			
		Skulder		160	—
		Kapital-Conto		2121	25
			Rdr Rmt	2281	25

Anmärkning. Det brukas ofta att föra en särskild dagbok, som då kallas *Kladd,* hvari alla under dagen förefallande affärer upptecknas efter hvarandra i den ordning de följa, både köp, försäljningar, byten, kontanta inkomster och utgifter, återkomna varor o. s. v., hvarefter ur kladden följande dag afföres i memorialen och kassaboken de till hvarje af dessa hörande poster.

Detta sker för att alltid hafva de båda senare böckerna snygga och rent skrifna, då det ofta är svårt att med accuratess inskrifva något under det man har expeditionen eller annat göromål för händer och hastigt behöfver notera; ty det bör vara en regel, som strängt måste följas, att alltid genast anteckna en uppgjord affär.

Då posten ur kladden införes i någon af de andra båda böckerna, öfverstrykes den i kladden med ett enda streck af linealen och i marginalen skrifves: *noteradt.*

Bruket af kladd är i synnerhet passande för minut-

2

handlare, då införandet af expedierade varor vanligen måste ske i boden.

Man måste vara högst noggrann, att alltid i kladden tydligt utsätta *debet* och *credit*, för att angifva om i posten någon person eller något conto är debiteradt eller crediteradt. Har man en person i boden, som ej förstår betydelsen af dessa ord, bör man tillhålla honom att alltid framför hvarje post skrifva huruvida den är såld eller köpt, eller om det är influtna eller utgifna penningar, samt att genast notera hvarje sak.

Kassaboken.

I denna bok införas endast kontanta medel, nämligen alla inkomna och utgifna penningar, hvarigenom den alltid visar kassans tillstånd.

I det enkla bokhålleriet inrättas den vanligen så, att å samma sida föras både debet och credit, för hvilket ändamål två dubbla penningekolumner upplinieras. Posterna införas då allt efter som de förekomma, hvarvid man iakttage att noga utsätta An och Per framför hvarje post och utföra summan i den derför bestämda kolumnen.

An sättes här alltid framför bekomna och *Per* för utgifna pengar, ty enär kassa-contot debiteras för erhållna och crediteras för utgifna medel, måste sjelfva det conto, som står i motsatt förhållande till kassa-contot, alltid debiteras eller crediteras; t. ex. en person inbetalar penningar, kassa-contot debiteras nu derför, men personen, som lemnat dem, måste i stället crediteras, för att vid införandet af posten i hufvudboken blifva godtgjord för sin inbetalning. Alla poster, som i kassan stå i debet, skola derför i hufvudboken komma i credit, och alla som i kassan stå i credit, införas i debet i hufvudboken. Alla kassans inkomster föras på debet i hufvudbokens kassa-conto och kassans alla utgifter i credit derstädes.

Vid hvarje månads slut adderas i kassaboken dess debet och credit, och det senares summa drages från

det förras. Den dervid uppkomna skilnaden blir balans till nästa månad och insättes sist i creditkolumnen.

Denna balans öfverföres nu till nästa månad, då den skrifves i kassans debet; ty det är en inkomst från förra månaden. Balansen måste alltid öfverensstämma med de i kassan befintliga penningarne, hvilka derföre alltid öfverräknas, sedan man uträknat balansen. Är ej detta förhållandet, måste man söka påminna sig om något är erhållet eller utgifvet, som ej blifvit noteradt. Då nu felet uppsökts, införes det uteglömda, och man efterser att allt är rätt, hvarefter kassan afslutas genom ett streck, draget under sista posten, d. v. s. balansen, och båda sidorna summeras. De skola då gå jemnt ihop.

Sedan detta är gjordt, afdrages från kassans debet balansen från föregående månad och resten införes å hufvudbokens kassa-conto i debet; på samma sätt afdrages från kassans credit den till följande månaden öfverförda balansen och resten införes å hufvudbokens kassa-conto i credit. *På detta sätt kommer i hufvudbokens kassa-conto endast att införas hvad som för månaden influtit och utgifvits.*

Införandet i hufvudboken sker vid hvarje månads slut, då först alla conti debiteras eller crediteras för hvad de gifvit till eller erhållit af kassan under månaden, och sedan införes kassan sjelf. Härvid utsättes alltid i den derför bestämda foliokolumnen den sidas folio, hvarpå det conto, som posten är införd på, står i hufvudboken.

Folio å hufvudbokens kassa-conto sättes i kassaboken framför månadens slutsumma.

Anmärkning. Den som så önskar, kan i enkla bokhålleriet äfven föra kassaboken sålunda, att två blad användas härför, då öfver det venstra skrifves debet och derpå införas alla inkomster, hvaremot öfver det högra sättes credit och derpå noteras alla utgifter.

Man brukar å *debet* i första kolumnen föra alla kontanta försäljningar och sammanräkna samt utföra dem i andra debetkolumnen vid hvarje veckas eller månads slut. Alla inbetalningar, erhållna lån eller andra inkomster utföras deremot genast i andra kolumnen.

Å *credit* brukar man, i fall efter hvarandra förekomma flera poster å samma conto, föra dem i första creditkolumnen, samt derefter hopsummera dem och utföra summan i andra kolumnen. Utbetalningar föras deremot genast i andra kolumnen.

Alla conti brukar man understryka, för att lättare observera dem vid införandet i hufvudboken.

Finnes på ett conto flera poster i följd, men under olika datum, så brukas att vid införandet i hufvudboken endast utsätta det sista.

Föres särskild försäljningsbok, så införes i kassan endast hvarje dags kontanta inkomst.

Så vidt möjligt är, bör man hvarje afton eller följande dags morgon öfverräkna kassans inkomster och utgifter, draga de senare från de förra och jemföra återstoden med de penningar man har inne, för att öfvertyga sig att man ej glömt att notera något under dagen.

Kassa-Conto.

Debet. *Credit.*

				Pag.			Rdr	ö.			Rdr	ö.
1869												
Oktober	1	An	*Kapital-Conto.*									
			Kontant i arfsmedel	2			2600	—				
»	»	Per	*Inventarie-Conto.*									
			Diverse mobilier etc. å kontoret och i magasinet						219	—		
			Mobilier och husgeråd i mitt hem	1					585	—	804	—
»	»	Per	*Varu-Conto.*									
			Kontant inköpta varor, specificerade i memorialen	1							1279	50
»	»	Per	*Omkostnads-Conto.*									
			Flyttningshjelp						16	25		
			Arbetspengar						4	50		
			Skurning etc.	3					1	—	21	75
»	»	Per	*Hyres-Conto.*									
			1/4 års hyra för kontor och magasin . . .						250	—		
			1/4 års hyra för boningsrum	3					200	—	450	—
»	31	Per	*Balans* till November								44	75
				2			2600	—			2600	—

Kassa-Conto. *Debet.* *Credit.*

1869.				Pag.			Rdr	ö.			Rdr	ö.
Novem.	1	An	*Balans* från Oktober				44	75				
»	24	Per	*Proprie-Conto.*									
			1 Månads vivre	5							75	—
»	27	An	*J. Nilsson,* Upsala.									
			Kontant för varor	5			205	—				
»	»	Per	*Omkostnads-Conto.*									
			Åkarpengar	3							2	25
»	30	Per	*Balans* till December								172	50
				2			249	75			249	75
Decemb.	1	An	*Balans* från November.				172	50				
»	14	»	*A. Pettersson,* Hedemora.									
			Kontant för varor.	4			101	—				
»	»	Per	*Omkostnads-Conto.*									
			Ljus och olja 3,25. Åkar- o. Arbetspengar 4 rdr	3							7	25
»	15	An	*C. Sjölind,* Arboga o. Ljungsta.									
			Kontant för varor	6			175	—				

»	16	Per	*Proprie-Conto.*					
			Kläder för eget behof	5				72 —
»	17	An	*Kontant försåldt.*					
			100 ℔ Brasil. kaffe à 44 öre		44 —			
»	18	Per	*J. N. Störner et Comp.*, Stockholm.					
			Kontant för varor	5				189 —
»	21	Per	*Hushålls-Conto.*					
			Kontant till Diverse				3 75	
	23		d:o d:o	3			2 —	5 75
»	25	An	*P. Thorson*, Sköfde.					
			Kontant för varor	6		40		
»	27	An	*Kontant försåldt.*					
			100 ℔ Raffinadsocker à 44 öre	1	44 —	88 —		
»	31	Per	*Balans till 1870*					302 50
				2		576 50		576 50

Hufvudboken.

Här införas alla conti, såväl personal- som döda conti, hvart och ett å två motstående sidor, hvaraf den venstra utgör debetsidan och den högra creditsidan. Båda dessa sidor folieras med samma nummer.

Å personal-contis införas alla utgående varor och penningar i debet och alla bekomna i credit, eller, med andra ord, personen debiteras för hvad han får och crediteras för hvad han gifver.

Alla döda conti, utom Kapital- och Vinst- o. Förlust-Contot, debiteras äfven för hvad de erhålla och crediteras för hvad de gifva ifrån sig. Man bör alltid betrakta de döda conti som personer, hvilket är en lättnad vid införandet.

Kapital-Contot, som representerar affärsmannen eller firman sjelf, crediteras för hvad det erhåller och debiteras för hvad det gifver ifrån sig. Detta är också klart, ty egaren af affären är ju enskildt debitor, d. v. s. han gifver sin förmögenhet till affärens drifvande. Då han sålunda insätter ett kapital i affären, får han derföre enskildt att fordra och crediteras derför å Kapital-Contot; allt hvad han sedan återfår, skall han naturligtvis debiteras för, ty detta är något som han bekommer tillbaka af sitt insatta kapital.

Vinst- o. Förlust-Contot är äfven creditor, d. v. s. det crediteras för all vinst och debiteras för all förlust. Detta förklaras deraf, att den vinst, som affären gifver, kommer detta conto till godo, hvaremot det måste ikläda sig alla förluster. Det uppträder som en person, hvilken, då han gifver något till affären, bereder denna en tillgång, och då han tager derifrån, en förlust, liksom alla andra fordringsegare; ty Vinst- o. Förlust-Contot är det som tillsläpper vinsten och erhåller förlusten.

Iakttager man förestående, är införandet i hufvudboken ej svårt.

Det tillgår sålunda: först skrifves öfverst contots eller personens namn, vanligen så, att om det är ett

dödt conto, sättes namnet på venstra bladet och ordet conto på det högra. De enda undantag härifrån äro Vinst- och Förlust-Contot, hvarvid ordet Vinst skrifves på venstra bladet och Förlust jemte Conto å högra, samt då det skrifves Conto Dubioso och Conto pro Diverse, hvarvid dessa få ordet conto till venster och namnet till höger. Är det ett lefvande conto, d. v. s. en verklig person, så skrifves förnamnen å venstra och tillnamnet å högra bladet, samt å detta senare äfven boningsorten. Namnet skrifves med stor och redig stil och adressen med något mindre. Är personen ej boende i stad, utsättes namnet å närmaste stad eller annan adress eller poststation och derefter ställets namn. Är personen boende i främmande land, utsättes först landets namn och derefter adressen.

Firmor skrifvas så, att ett namn kommer att stå på hvartdera bladen. Är det endast ett namn och compagni, skrifves det som för en person och ordet comp. eller C:o sättes efter namnet. Bolag skrifvas så, att namnen delas å båda sidorna.

För alla conti skrifves debet i hörnet af venstra bladet framför namnet, och credit i hörnet af högra bladet, efter namnet. För firmor bestående af två namn eller med comp. skrifvas debet och credit i pluralis, d. v. s. debent och credunt.

Sedan rubriken, d. v. s. namnet, är skrifvet, införes först årtal, derefter månad och datum samt derpå det contos namn, som står angifvet i den bok, hvarifrån posten afföres, hvarefter summan utföres. Sedan fortsättes på samma sätt införandet. Blir någon sida fullskrifven, summeras både debet och credit och contot fortsättes genom transportering på nästföljande tomma blad.

Vid hvarje post utsättes den sidas folio, hvarå den står i den bok den införts ifrån.

Då flera poster förekomma under samma månad, föras deras summor i första penningekolumnen och sammanräknas vid månadens slut, då hela summan utföres i andra kolumnen. Införandet i hufvudboken sker vanligen vid hvarje månads slut. I början af hufvudboken sättes ett register, hvarpå alla contis namn i alfabetisk

ordning införas, jemte personernas adresser och det folio, hvarpå contot står. Så snart ett nytt conto uppslägges, bör det genast inregistreras. På registret införas personernas tillnamn först i alfabetisk ordning efter begynnelsebokstafven, derefter förnamnen och så adressen.

Anmärkning rörande enkla bokhålleriet.

Vid enkel bokföring brukas ofta att på samma sida hafva debet och credit, hvarvid införandet sker efter samma grunder, som uppgifvits för kassaboken, då denna föres på en sida.

Efterföljande exempel på hufvudboken är sålunda inrättadt.

För dess förande å två sidor finnes exempel vid dubbla bokhålleriet.

Varu-Conto. Förandet af detta conto afviker egentligen från regeln vid enkla bokhålleriet, men medför den fördel, att man derigenom kan kontrollera försäljningen och lagret. Det föres som ett personal-conto, nämligen så att det debiteras för alla inköpta varor och crediteras för alla sålda. Vid hvarje månads slut sammanräknas å hvarje conto alla sålda och köpta varor, hvarefter summorna af båda införas å detta conto.

Afslutandet af böckerna vid enkla bokhålleriet.

Sedan allt för året blifvit infördt i hufvudboken, summeras först alla personal-conti och balanseras. Detta tillgår sålunda, att hvarje contis debet och credit hopadderas, hvarefter den mindre summan drages från den större, då skilnaden blir balansen, hvarmed den mindre summan utjemnas, så att den blir lika med den större. Under contots summor dragas nu streck, jemnhögt på båda sidorna, och det summeras, då både debet och credit måste på öret öfverensstämma, hvarefter summorna utsättas och understrykas med streck. Härigenom afslutas contot. År (då 2 sidor begagnas) på den ena sidan mindre skrifvet än på den andra, så »afstänges» den förra genom att å det oskrifna draga ett snedstreck. Prof å

detta är lätt att se i hvarje kontorsbok, men har ej å de här införda räkenskaperna kunnat iakttagas.

Likaledes förfares med Kassa-contot.

Sedan alla personal-conti blifvit balanserade, upplägges Vinst- och Förlust-contot. Från Inventarie-contot afdrages nu en viss procent å summan, för den slitning de derå debiterade sakerna under året lidit. Denna procent införes nu i Vinst- och Förlust-contots debet och återstoden af Inventarie-contots summa öfverföres i Inventarie-contots credit som balans, hvarefter detta afslutas genom den å Vinst- och Förlust-contot införda procenten. Alla principal-contis debet summeras derefter och likaledes deras credit, i fall något derå är infördt, hvarefter de afslutas genom Vinst- och Förlust-contot, som således fyller hvad som fattas i samtliga contis credit eller bildar deras credit. Alla dessa summor införas sedan å Vinst- och Förlust-contots debet.

Nu inventeras lagret och införes specificeradt efter inköpspriserna i Memorialen, hvarefter summan af lagret införes å Varu-contots credit och detta conto summeras nu och afslutas genom öfverförning till Vinst- och Förlust-contots credit. Är creditsidans summa större, visar skilnaden *årets bruttoförtjenst*; är den mindre, visar contot förlust. Varu-contots vinst införes sålunda å Vinst- o. Förlust-contot i credit, hvaremot förlust skrifves i detta contos debet. Vinst- o. Förlust-contot summeras derefter och afslutas genom Kapital-contot. Blir Vinst- o. Förlust-contots credit större, så har affären gifvit förtjenst, blir deremot dess debet större, har den gått med förlust.

Å Vinst- och Förlust-contot synes således den *rena* eller *netto-vinsten*, eller i motsatt fall den *rena förlust*, som å affären uppkommit under året. Vinst- o. Förlust-contots saldo öfverföres nu på Kapital-contot.

Sedan alla dessa conti blifvit afslutade, upplägges Balans-contot.

I Memorialen införes nu Varu-Inventariet, Inventarie- och Kassa-contis balanser, hvarpå hela inventariet summeras, inventariesumman införes i Balans-contots debet och derunder alla debitorernas balanser, d. v. s. alla fordringar, samt i Balans-contots credit alla skulder, hvar-

efter Balans-contot afslutas med öfverförning till Kapital-contot. På Kapital-contot finner man således nu hela sin fond eller verkliga tillgång och derpå synes om ens kapital ökats eller minskats under årets lopp.

Uppläggningen vid följande årets början.

I fall ny hufvudbok skall uppläggas, införes deri först kapital-contots nya räkning och derefter alla andra conti i den ordning de följa, hvarefter alla balanserna påföras hvarje sitt conto i ny räkning. Balanserna, som i gamla räkningen stå i credit, öfverföras i nya räkningen i debet och hvad som i gamla står i debet i credit å den nya. Detta är ju klart, ty balansen i gamla räkningen är antingen skuld eller fordran och måste således å nya räkningen uppföras som sådan. De döda conti, som ej hafva någon balans, införas likväl i början af hufvudboken i den ordning de följa. Alla lefvande conti, som ej hafva balanser, öfverföras ej å ny räkning.

Begagnas samma hufvudbok, öfverföres den gamla räkningen å ny räkning efter samma reglor.

Kapital-Conto.

Debet. *Credit.*

1869.			Pag.			Rdr	ö.			Rdr	ö.
Oktober	1	Per Inventarium	1							2600	—
Decemb.	31	An Balans-Conto	7			2121	25				
»	»	» Vinst- o. Förlust-Conto	7			478	75				
						2600	—			2600	—

Varu-Conto.

Debet. *Credit.*

1869.			Pag.			Rdr	ö.			Rdr	ö.
Oktober	1	An Kassa-Conto	1			1279	50				
»	31	» Memorialen	2			160	—				
»	»	Per d:o	2							306	—
Nov.	30	An d:o	2			189	—				
»	»	Per d:o	3							145	—
Decemb.	7	» d:o	3					544	45		
»	31	» Kassa-Conto	2					88	—	632	45
»	»	Per Inventarium	4							749	20
»	»	An Vinst- o. Förlust-Conto				204	15				
						1832	65			1832	65

Kassa-Conto.

					Debet.				*Credit.*			
1869.				Pag.			Rdr	ö.			Rdr	ö.
Oktober	31	An	Kassa-Conto	1			2600	—				
»	»	Per	d:o	1							2555	25
Nov.	30	An	d:o	2			205	—				
»	»	Per	d:o	2							77	25
Decemb.	31	An	d:o	2			404	—				
»	»	Per	d:o	»							274	—
»	»	»	Balans till 1870								302	50
							3209	—			3209	—

Inventarie-Conto.

					Debet.				*Credit*			
1869.				Fol.			Rdr	ö.			Rdr	ö.
Oktober	1	An	Kassa-Conto	1			804	—				
Decemb.	31	Per	Vinst- o. Förlust-Conto	7					40	20		
»	»	»	Inventarium, balans						763	80	804	—
							804	—			804	—

Handels- o. Hushålls-Omkostnads-Conto.

Debet. / *Credit.*

1869.			Fol.			Rdr	ö.			Rdr	ö.
Oktober	1	An Kassa-Conto	1			21	75				
Nov.	27	» d:o	2			2	25				
Decemb.	14	» d:o	2	7	25						
»	23	» d:o	2	5	75						
»	29	» Varu-Conto	3	8	70	21	70				
»	31	Per Vinst- o. Förlust-Conto	7							45	70
						45	70			45	70

Hyres-Conto.

Debet. / *Credit.*

1869.			Fol.			Rdr	ö.			Rdr	ö.
Oktober	1	An Kassa-Conto	1			450	—				
Decemb.	31	Per Vinst- o. Förlust-Conto	7							450	—
						450	—			450	—

A. Hjelm, Stockholm. *Debet.* *Credit.*

1869.			Pag.			Rdr	ö.			Rdr	ö.
Oktober	3	Per Varu-Conto	2							160	—
Decemb.	31	An Balans-Conto	7			160	—				
						160	—			160	—

A. Pettersson, Hedemora. *Debet.* *Credit.*

1869.			Fol.			Rdr	ö.			Rdr	ö.
Oktober	14	An Varu-Conto	2			101	—				
Nov.	30	» d:o	3			105	—				
Decemb.	14	Per Kassa-Conto	2							101	—
»	31	» Balans-Conto	7							105	—
						206	—			206	—

J. Nilsson, Upsala. *Debet.* *Credit.*

1869.			Fol.		Debet Rdr	ö.		Credit Rdr	ö.
Oktober	29	An Varu-Conto	2		205	—			
Nov.	27	Per Kassa-Conto	2					205	—
					205	—		205	—

J. N. Störner & C:o, Stockholm. *Debent.* *Credunt.*

1869.			Fol.		Debent Rdr	ö.		Credunt Rdr	ö.
Nov.	18	Per Varu-Conto	2					189	—
Decemb.	18	An Kassa-Conto	2		189	—			
					189	—		189	—

Proprie-Conto. *Debent.* *Credunt.*

1869.			Fol.		Debent Rdr	ö.		Credunt Rdr	ö.
Nov.	24	An Kassa-Conto	2		75	—			
Decemb.	16	» d:o	2		72	—			
»	31	Per Vinst- o. Förlust-Conto	7					147	—
					147			147	—

P. Thorson, Sköfde. *Debet.* *Credit.*

1869.			Fol.		Rdr	ö.		Rdr	ö.
Novem.	25	An Varu-Conto	2		40	—			
Decemb.	25	Per Kassa-Conto	2					40	—
					40	—		40	—

C. A. Sjölind, Arboga. *Debet.* *Credit.*

1869.			Fol.		Rdr	ö.		Rdr	ö.
Decemb.	7	An Varu-Conto	3		175	—			
»	15	Per Kassa-Conto	2					175	—
					175			175	

J. Andersson, Stockholm. *Debet.* *Credit.*

1869.			Fol.		Rdr	ö.		Rdr	ö.
Decemb.	20	An Varu-Conto	3		360	75			
»	31	Per Balans-Conto	7					360	75
					360	75		360	75

Vinst- & Förlust-Conto.

				Debet.				Credit.			
1869.			Fol.			Rdr	ö.			Rdr	ö.
Decemb.	31	An Inventarie-Conto	2	40	20						
»	»	» Omkostnads-Conto	3	45	70						
»	»	» Hyres-Conto	3	450	—						
»	»	» Proprie-Conto	5	147	—	682	90				
»	»	Per Varu-Conto	1							204	15
»	»	» Kapital-Conto	1							478	75
						682	90			682	90

Balans-Conto.

				Debet.				Credit.			
1869.			Fol.			Rdr	ö.			Rdr	ö.
Decemb.	31	An Inventarium	3			1815	50				
»	»	» A. Pettersson, Hedemora	4	105							
»	»	» J. Andersson, Stockholm	6	360	75	465	75				
»	»	Per A. Hjelm, d:o	4							160	—
»	»	» Kapital-Conto	1							2121	25
						2281	25			2281	25

Varu-Boken.

I denna bok införas alla köpta och sålda varor, på ett särskildt conto för hvarje vara, hvarvid de föras under vissa rubriker, t. ex. allt kaffe å ett conto, allt socker å ett conto o. s. v. enligt efterföljande exempel. I denna bok synes således hvad som vinnes eller förloras på hvarje artikel. Närmare förklaringar och exempel gifvas vid dubbla bokhålleriet.

Kaffe-Conto. *Debet.* *Credit.*

1869.			Skålp.	Varans namn.	Pris.	Contots namn.	Fol.			Rdr	ö.			Rdr	ö.
Oktober	1	An	150	Kaffe Brasil.	0,40	Kassa-Conto . .	1	60	—						
»	1	»	100	d:o Java .	0,50	d:o . . .	1	50	—						
»	3	»	320	d:o d:o .	0,50	A. Hjelm . . .	2	160	—	270	—				
»	14	Per	100	d:o Brasil.	0,45	A. Pettersson .	2					45	—		
Decemb.	20	»	305	d:o Java .	0,55	J. Andersson .	3					167	75		
»	29	»	10	d:o Brasil.	0,42	Hushålls-Conto	3					4	20		
»	31	»	115	d:o Java .	0,50	Inventarium . .	4					57	50		
»	»	»	40	d:o Brasil.	0,40	d:o	»					16	—	290	45
						Behållning				20	45				
										290	45			290	45

Dubbelt Bokhålleri.

Härvid äro följande böcker nödvändiga:

Grundböcker: Inventariebok, Memorial, Kassabok, Journal- och Hufvudbok.

Kompletteringsböcker: Ordresbok, Varubok, Balansbok och Brefkopiebok.

Hjelpböcker: Rescontra, Faktura- och Kalculationsbok, Förfallobok, Specie cassabok och Kopiebok för handlingar.

Biböcker: Aflöningsbok, Försäljningsbok, Bankbok, Vexel- och Aktie-contrabok, Speditions- och Kommissionsbok, Hemliga boken och Kontraböcker.

Af dessa böcker äro de fem första s. k. grundböckerna de vigtigaste och utgöra grunden för bokföringen.

Kompletteringsböckerna tjena till kontroll, samt som förböcker åt de förra.

Hjelpböckerna äro, som namnet utvisar, egentligen specifikationer för de förestående.

Biböckerna äro sådana, som endast äro nödvändiga för vissa yrken och som rätta sig efter affärens beskaffenhet, samt tjena då dels som kompletterings- och dels som hjelpböcker.

Vid dubbla bokhålleriet införes, som förut är nämndt, hvarje post både i debet och credit, såväl i Memorialen, som Kassaboken, Journalen och Hufvudboken, hvarigenom bokföringen kontrolleras och möjlighet beredes att lätt göra ett öfverslag af affärens ställning.

Vid hvar månads slut göres derför en s. k. månadsbalans, hvaraf synes att allt blifvit ordentligt bokfördt.

Inventarieboken.

Detta är den bok, hvaruti alla inventarier införas,

såväl *fastigheter* som *penningar, vexlar* och *andra värdepapper,* samt *varor, mobilier* etc.

Vid hvarje affärs början måste man upprätta en noggrannt specificerad förteckning öfver sin förmögenhet, upptagande hvaraf den består och densammas verkliga värde, jemte fordringar och skulder.

Vid hvarje års slut upprättas en dylik förteckning, sedan man inventerat sina tillgångar och skulder. Alla i lager varande varor måste då, allt efter deras natur, vägas, mätas eller räknas, samt upptagas efter inköpspriset, och i fall deribland finnas varor som äro beroende af modet eller på annat sätt genom olika konjunkturer underkastade förhöjning eller minskning i värde, måste dervid iakttagas att antingen pålägga dem några procent eller afdraga den summa, hvarmed deras dåvarande värde understiger det pris, hvartill de inköptes. Å alla varor, som lidit någon skada under magasineringen, måste då äfven rabatteras några procent, och endast upptagas till det pris man anser dem verkligen vara värda. Sedan man sålunda har inventerat alla sina tillgångar, införas dessa i inventarieboken under särskilda poster och upptagas efter inköpspriset. Alla tillgångar eller *activa* införas först och derefter alla skulder eller *passiva.* Sedan alla activa och passiva äro summerade, uppställer man i slutet af inventariet en balans öfver dem, hopsummerar debet- och credit-sidorna, samt subtraherar den mindre summan från den större.

Är debetsumman större än creditsumman, visar skilnaden affärsmannens verkliga förmögenhet eller kapital. Är deremot så olyckligt, att creditsumman är större, så utvisar det att skulderna öfverstiga tillgångarna och affärsmannen är då hvad man kallar bankruttmessig.

Anmärkning. Vid inventeringen bör man följa den regel, att hellre upptaga sina tillgångar för lågt än för högt, så att ej inventariet visar en skenbar fond, hvilken man i verkligheten ej eger.

Inventarieboken inrättas alldeles som Memorialen.

Från inventarieboken ingår hvarje posts hufvudsumma i Journalen.

Inventarium den 1 Oktober 1869.

Pag. i journ.			Rdr	ö.
	Förteckning öfver mina tillgångar och skulder, då jag denna dag började min handel, samt den fond hvarpå jag grundat min affär. Johan Haller.			
	Aktiva.			
1	1) Kontanta medel.			
	I sedlar af Riksbanken .	8500 —		
	I d:o af div. Privat-B.	6000 —		
	I silfver, 250 specier . .	1000 —		
	I d:o diverse mynt .	560 —		
	I guld, 100 caroliner . .	720 —	16780	—
1	2) Värdepapper.			
	1 Inteckning i egend. № 00	4000 —		
	1 Inteckning i egend. № 03	2000 —		
	2 Aktier i Hvitb. S. B.	2000 —		
	2 d:o i ångf. Nils Dacke à 250 rdr	500 —		
	10 Jernvägsobligationer à 27 rdr	270 —		
	1 Vexel utgifv. 1/9 1869 af J. Örn, accepterad af C. Hilz å 6 månader	1000 —		
	2 Reverser utgifv. d. 1/6 1869 af J. Petterson, accept. af P. Johanson å 4 månader, à 800 rdr hvardera . .	1600 —		
	1 Revers utg. d. 1/6 1869 af J. Pettersson, med borgen af A. Anderson och C. Nilsson, å 6 månader	3000 —		
	Transport	14370 —	16780	—

Inventarium den 1 Oktober 1869.

Pag. i journ.			Rdr	ö.
	Transport	14370 —	16780	—
	1 Qvitto af C. Johnsson utgifv. d. $^3/_9$ att redovisa vid anfordran . .	500 —	14870	—
1	3) Mobilier.			
	1 Möbel bestående af 2 soffor och 12 stolar af mahogny	550 —		
	1 Möbel bestående af 1 soffa och 6 stolar af björk	200 —		
	1 Säng af mahogny . . .	75 —		
	1 Chiffonier af d:o . . .	100 —		
	1 Divansbord d:o . . .	50 —		
	1 Lavoir af d:o med tillbehör	40 —		
	2 Bord af björk	25 —		
	1 Bokhylla d:o	35 —	1075	—
1	4) Husgeråd.			
	1 Bolster och 4 kuddar, fylda med 60 ℔ fjäder à 1 rdr pr ℔	60 —		
	1 Madrass stoppad med tagel, 25 ℔ à 1,25 .	31,25		
	4 Lufter gardiner à 5 rdr pr luft	20 —		
	2 Golfmattor af ylle . .	120 —		
	2 Mindre mattor af schagg	50 —		
	6 par lakan af linne . .	27 —		
	Diverse linne och 1 täcke	20 —		
	Diverse duktyg	20 —		
	Glas och porslin	35 —		
	Diverse husgeråd	40 —	423	25
1	5) Silfver.			
	1 Dussin matskedar . . .	150 —		
	1 d:o theskedar . . .	84 —		
	1 Kaffekanna	36 —		
	Transport	270 —	33148	25

Inventarium den 1 Oktober 1869.

Pag. i journ.			Rdr	ö.
	Transport	270 —	33148	25
	1 Gräddkanna	15 —	285	—
	Rdr		33433	25
	Passiva.			
1	Th. Arns, Stock., för räkn.	125 —		
	A. Nordson, d:o d:o	210 —		
	N. Hyfvelman, d:o d:o	190 —		
	S. Stoppman, d:o d:o	400 —	925	—
	Kapital		32508	25
	Rdr		33433	25
	Inventarie-Balans.			
	Debitorer.			
	Kassa-Conto	16780 —		
	Handlingars Conto . .	14870 —		
	Inventarie-Conto	1783,25	33433	25
	Creditorer.			
	Diverse Creditorer . .	925 —		
	Kapital-Conto	32508,25	33433	25

Inventarium den 31 December 1869.

Pag. i journ.			Rdr	ö.
	Aktiva.			
5	1) Kontanta medel.			
	Penningar i Kassan.		2572	55
5	2) Värdepapper.			
	1 Inteckning i egend. №00	4000 —		
	1 d:o d:o №03	2000 —		
	2 Aktier i Hvitb. S. B. à 1000	2000 —		
	5 Aktier i Sprit-Bolaget à 1000	5000 —		
	10 Jernvägsobl. à 27 . . .	270 —		
	Transport	13270 —	2572	55

Inventarium den 31 December 1869.

Pag. i journ.		Rdr	ö.
	Transport 13270 —	2572	55
	1 Revers af J. Pettersson 3000 —	16270	—
5	3) Vexlar.		
	1 vexel af J. Örn, med accept af C. Hilz . . 1000 —		
	1 vexel af E. F. Olsson, Westerås . . . . 845 —	1845	—
5	4) Mobilier o. Husgeråd.		
	I förra inventeringen . . 1783,25		
	Tillkommet, å kontoret . 280 —		
	Rdr 2063,25		
	Afgår slitning 5 % 103,16		
	Nuvarande värde	1960	09
5	5) Varor.		
	Lagret enligt varuboken	6757	20
5	6) Fordringar.		
	Diverse Debitorer	3730	30
	Rdr	33135	14
	Passiva.		
	Skulder.		
6	Diverse Creditorer	1264	20
6	Kapital	31870	94
	Rdr	33135	14
	Inventarie-Balans.		
	An Kassa-Conto 2572,55		
	» Handlingars Conto 16270 —		
	» Vexel-Conto . . . . 1845 —		
	» Inventarie-Conto . . 1960,09		
	» Varu-Conto 6757,20		
	» Div. Debit. Conti 3730,30	33135	14
	Per Div. Credit. Conti 1264,20		
	» Kapital-Conto . . . 31870,94	33135	14

Memorialen.

Om denna boks ändamål och inrättning är förut taladt vid det enkla bokhålleriet. Enda skilnaden vid förandet af dubbla bokhålleriet är den, att för hvarje post det conto angifves, hvarifrån posten utgår och det hvarpå den ingår, eller, med andra ord, för hvarje post debiteras en och crediteras en annan person eller conto.

Formulerandet af memorialposterna är det vigtigaste vid dubbla bokhålleriet, ty på deras riktiga uppställning hvilar den följande bokföringen.

Denna formel består deri, att hvarje post föres på en gäldenär och en fordringsegare. Debitoren skrifves alltid först och derunder creditoren, öfver posten. Detta sker med större stil, än sjelfva posten, och är det en person, så utsättes för- och tillnamn jemte adressen.

I memorialen införas endast försålda, köpta, remitterade (återsända) och bytta varor, hvarvid man iakttager att klart och tydligt, men likväl så kort som möjligt, notera hvarje post, samt att ej förvexla debitorer och creditorer. Begås något fel härvid, gör man med linealen ett tydligt streck tvärs öfver posten och skrifver öfver strecket *Storno* eller *Error*, hvarefter posten åter införes, rätt, derunder. Är något uteglömdt, så införes det, under dagens datum, hvarvid man framför posten anmärker rätta datum. Fel rättas alltid på sådant sätt, ty man får hvarken radera eller öfverskrifva något, så att det blir otydligt.

Oktober månad 1869.

Dag.		Pag. i journ.	Rdr	ö.	Rdr	ö.
2	*Varu-Conto* *Debet.*	1				
	An J. N. Störner et Comp., Stockholm.					
	4 fat Terres-socker.					
	Brutto 1720 ℔ — Tara 120 = Netto 1600 ℔ à 0,36		576	—		
	3 fat Raffinad-socker.					
	Brutto 1350 ℔ — Tara 120 = Netto 1230 ℔ à 0,43		528	90		
	4 fat Brasil. kaffe.					
	Brutto 960 ℔ — Tara 160 = Netto 800 ℔ à 0,40		320	—	1424	90
	Pr 90 dagars accept.					
2	*J. N. Störner et Comp.*, Stockholm *Debent.*	2				
	An Vexel-Conto.					
	1 Vexel à 90 dagar efter dato.				1424	90
10	*E. F. Olsson*, Westerås *Debet.*	1				
	An Varu-Conto.					
	1000 fot primalärft à 80 öre		800	—		
	Transport		800			

Oktober månad 1869.

Dag.		Pag. i journ.	Rdr	ö.	Rdr	ö.
10	Transport		800			
	40 k:r Cognac à 58 % à 6 rdr		240	—		
	50 kbft Råg à 13 rdr		650	—	1690	—
	Hälften pr kassa, hälften mot 3 månaders accept. Afsändt med Ångfartyget Aros.					
	Vexel-Conto *Debet.*	2				
	An E. F. Olsson, Westerås.					
	1 Vexel å 3 månader à dato				845	—
25	*J. G. Bodman*, Stockholm *Debet.*	1				
	An Varu-Conto.					
	50 k:r Cognac, à 58 % à 5,80 . . . . Pr kontant.				290	—

Oktober månad 1869.

Dag.		Pag. i journ.	Rdr	ö.	Rdr	ö.
29	*Varu-Conto* *Debet.*	1				
	An A. F. Allier, Göteborg.					
	5 fat Brasil. kaffe.					
	Brutto 1250 ℔ — Tara 225 = Netto 1025 ℔ à 38				399	75
	Pr kassa.					
31	*J. N. Störner et Comp.*, Stockholm *Debent.*	1				
	An Varu-Conto.					
	100 kbft Hafra à 10,25		1025	—		
	50 » Råg » 12,70		635	—	1660	—
	Pr extra kontant.					

November månad 1869.

Dag.		Pag. i journ.	Rdr	ö.	Rdr	ö.
7	*J. Ahlner et Comp.*, Norrköping *Debent.*	3				
	An Varu-Conto.					
	2000 fot primalärft à 80 öre				1600	—
	Pr 30 dagars accept.					
7	*Vexel-Conto* *Debet.*	3				
	An J. Ahlner et Comp., Norrköping.					
	1 vexel à dato pr 30 dagar				1600	—
18	*J. N. Störner et Comp.*, Stockholm *Debent.*	3				
	An Varu-Conto.					
	4 fat Brasil. kaffe.					
	Brutto 1000 ℔ — Tara 180 = Netto 820 ℔ à 39				319	80
	Pr kassa.					

November månad 1869.

Dag.		Pag. i journ.	Rdr	ö.	Rdr	ö.
30	*Stockholms Enskilda Bank* *Debet.*					
	An Handlingars Conto.					
	Hypotheker för ett lån mot vexel.					
	1 Inteckning à 2000 Rdr.					
	1 Aktie i Hvitb. S. B. à 1000 Rdr				3000	—

December månad 1869.

Dag.		Pag. i journ.	Rdr	ö.	Rdr	ö.
13	*Varu-Conto* *Debet.*	4				
	An A. F. Allier, Göteborg.					
	5 fat Java-kaffe.					
	Brutto 1250 ℔ — Tara 225 = Netto 1025 ℔ à 52		533	—		
	4 fat Terres-socker.					
	Brutto 1800 ℔ — Tara 160 = Netto 1640 ℔ à 33		541	20	1074	20
	Pr kassa.					

December månad 1869.

Dag.		Pag. i journ.	Rdr	ö.	Rdr	ö.
20	*E. F. Olsson*, Westerås *Debet.*	4				
	An Varu-Conto.					
	2000 fot lärft à 60 öre				1200	—
	Pr kassa. Sjelf afhämtat.					
21	*Varu-Conto* *Debet.*	4				
	An J. N. Störner et Comp., Stockholm.					
	1200 kbft Hafra à 7,85				9420	—
	Pr extra kontant.					
22	*M. P. Salms et Comp.*, Stockholm *Debent.*	4				
	An Varu-Conto.					
	1000 kbft Hafra à 8				8000	—
	Pr extra kontant.					

December månad 1869.

Dag.		Pag. i journ.	Rdr	ö.	Rdr	ö.
23	*J. N. Andersson*, Upsala *Debet.*	4				
	An Varu-Conto.					
	2 fat Brasil. kaffe.					
	Brutto 220 ℔ — Tara 20 = Netto 200 ℔ à 43 öre		86	—		
	1 fat Java-kaffe.					
	Brutto 145 ℔ — Tara 20 = Netto 125 ℔ à 58 öre		72	50	158	50
	Pr kassa. Afsändt på jernväg.					
24	*J. G. Bodman*, Stockholm *Debet.*	4				
	An Varu-Conto.					
	4 fat Terres-socker.					
	Brutto 1720 ℔ — Tara 120 = Netto 1600 ℔ à 40 öre		640	—		
	3 fat Raffinad-socker.					
	Brutto 1350 ℔ — Tara 150 = Netto 1200 ℔ à 48 öre		576	—	1216	—
	Pr kontant.					

December månad 1869.

Dag.		Pag. i journ.	Rdr	ö.	Rdr	ö.
29	*J. N. Störner et Comp.*, Stockholm *Debent.*	4				
	An Varu-Conto.					
	2 fat Terres-socker.					
	Brutto 860 ℔ — Tara 60 = Netto 800 ℔ à 40 öre		320	—		
	12 säckar Brasil. kaffe.					
	Brutto 1320 ℔ — Tara 120 = Netto 1200 ℔ à 43 öre		516	—	836	—
	Handlingars Conto *Debet.*	*)				
	An Stockholms Enskilda Bank.					
	Hypotheker för lån, återbekomna:					
	1 Inteckning à 2000 Rdr.					
	1 Aktie i Hvitb. S. Bolaget à 1000 Rdr				3000	—

*) Handlingar som hypotiseras behöfva icke införas i journalen.

Kassaboken.

I dubbla bokhålleriet föres kassaboken med särskild sida för debet och credit, så att alltid en öppning (folio) användes. I allt annat afseende föres den alldeles lika som i enkla bokhålleriet (sid. 26).

Kassaboken afföres uti Journalen vid hvarje månads slut, och dennas folio utsättes då i foliokolumnen i kassaboken vid hvarje contos rubrik.

Speciekassaboken.

I större affärer och der det ofta förekommer att något af biträdena måste betala smärre utgifter, brukar denna af kassören mottaga en viss penningesumma till desammas bestridande.

Han för då deröfver en särskild mindre kassabok, hvari han specificeradt crediterar alla utgifter och debiterar de erhållna penningarne.

Alla specie-kassaböckerna (det kan nämligen förekomma flera olika) uppgöras vid veckans eller månadens slut och afföras i kassaboken, då tillika penningarne redovisas. I affärer der många mindre utgifter förekomma och endast stora poster inflyta, begagnas äfven en dylik mindre kassabok.

Debet. **Kassa-**

1869.			Pag.			Rdr	ö.
Okt.	1	An *Inventarium*	1			16780	—
»	2	» *J. Pettersson,* Stockh. kontant för 2 vexlar .	2			1600	—
»	10	» *C. Johansson,* Stockh. redovisning för inkass.	2			500	—
		Transport				18880	—

Conto. *Credit.*

1869.			Pag.			Rdr	ö.
Okt.	1	Per *Varu-Conto.*	2				
		5 Fat Terres-socker . Brutto 2150 ℔ — Tara 150 = Netto 2000 ℔ à 0,32 . .		640	—		
		6000 f. p:a lärft à 0,75		4500	—		
		200 k:r cognac à 58 % à 5.		1000	—		
		10 säckar Java-kaffe Brutto 1450 ℔ — Tara 200 = Netto 1250 ℔ à 0,50 . .		625	—		
		100 kbft Råg à 12,50		1250	—		
		100 » Hafra » 10		1000	—	9015	—
		» *Inventarie-Conto.*	2				
		1 Pulpet och 2 stolar af björk		105	—		
		1 Soffa af björk . . .		40	—		
		1 Skåp af björk . . .		25	—		
		1 Kassakista		45	—		
		1 Kopiepress		20	—		
		2 Lampor.		20	—		
		Diverse för pulpeten		25	—	280	—
		» *Hyres-Conto.*	2				
		$1/4$ års hyra för boningsrum		150	—		
		$1/4$ års hyra för kontor och magasin . .		250	—	400	—
		» *Omkostnads-Conto.*	2				
		Flyttningshjelp		28	50		
		Skurningshjelp		2	75		
		Snickararbete.		10	50		
»	10	Åkarpengar och arbetshjelp		4	50	46	25
		Transport				9741	25

Debet. **Kassa-**

1869.			Pag.			Rdr	ö.
		Transport				18880	—
Okt.	13	» *Varu-Conto.*	2				
		1 fat Terres-socker. Brutto 430 ℔ — Tara 30 = Netto 400 ℔ à 38	2	152	—		
»	21	100 ℔ Raffinad à 45		45	—		
		100 » Brasil. kaffe. à 43		43	—		
»	30	2 säckar Java kaffe . Brutto 290 ℔ — Tara 40 = Netto 250 ℔ à 53		132	50	372	50
		Rdr				19252	50

Debet. **Kassa-**

1869.			Pag.			Rdr	ö.
Nov.	1	An *Balans från Oktober* .				8849	78
»	5	» *Varu-Conto.*	3				
		200 ℔ Terres-socker à 0,38		76	—		
		400 fot Lärft à 0,80		320	—		
		Transport		396	—	8849	78

Conto. *Credit.*

1869.			Pag.			Rdr	ö.
		Transport				9741	25
Okt.	18	Per *Proprie-Conto.*	2				
		Kontant uttagit för eget behof				15	—
»	20	» *Th. Arns*, Stockholm, för räkning	2			125	—
»	25	» *Omkostnads-Conto.*	2				
		Åkarpengar o. diverse				3	75
	29	*A. Nordson*, f. räkning	2			210	—
»	31	» *Omkostnads-Conto.*	2				
		Postporto under månaden				2	72
»	»	» *Proprie-Conto.*	2				
		Kontant till vivre . .		50	—		
		» » kläder . .		75	—	125	—
»	»	» *Aflönings-Conto.*	2				
		1 månads aflöning till bokhållaren		100	—		
		1 d:o d:o till drängen		50	—	150	—
»	»	» *Omkostnads-Conto.*	2				
		Inkasseringsarvode . .				30	—
»	»	» *Balans till November*				8849	78
		Rdr				19252	50

Conto. *Credit.*

1869.			Pag.			Rdr	ö.
Nov.	6	Per *Omkostnads-Conto.*	3				
		Åkarpengar		2	—		
		Arbetspengar		6	25		
		Skurning o. diverse .		2	25	10	50
»	7	» *S. Stoppman*, f. räkning	3			400	—
		Transport				410	50

Debet. **Kassa-**

1869.			Pag.			Rdr	ö.
		Transport		396	—	8849	78
Nov.	10	An *E. F. Olsson,* Westerås	3				
		Kontant för varor . .				845	—
»	25	» *J. G. Bodman,* Stockh.	3				
		Kontant för varor . .				290	—
»	26	» *Varu-Conto.*					
		200 ℔ Java-kaffe à 0,54		108	—		
»	30	» *J. N. Störner & C:o,* Stockholm.	3				
		Kontant för varor . .				1660	—
»	»	» *Varu-Conto.*					
		1 Fat Terres-socker . Brutto 430 ℔ — Tara 40 = Netto 390 ℔ à 0,35 . . .		136	50	640	50
»	»	» *Stockh. Enskilda Bank*	3				
		Lån mot vexel å 1 månad à dato . . .				3000	—
		Rdr				15285	28

Conto. *Credit.*

1869.			Pag.			Rdr	ö.
		Transport				410	50
Nov.	8	Per *Varu-Conto.*	3				
		6 Fat Brasil-kaffe. Brutto 1440 ℔ — Tara 240 = Netto 1200 ℔ à 0,40 . .		480	—		
		4 Fat Raffinadsocker Brutto 1800 ℔ — Tara 160 = Netto 1640 ℔ à 44 . . .		721	60	1201	60
»	16	» *Proprie-Conto.*	3				
		Kontant till kläder .				127	50
»	20	» *Omkostnads-Conto.*	3				
		Åkarräkning				15	50
»	29	» *A. F. Allier,* Göteborg	3				
		Kontant för varor . .				399	75
»	30	» *Aflönings-Conto.*	3				
		1 månads aflöning åt bokhållaren		100	—		
		1 d:o d:o åt drängen		50	—	150	—
»	»	» *Omkostnads-Conto.*	3				
		Postporto för månaden				3	48
»	»	» *Proprie-Conto.*	3				
		Kontant till vivre o. diverse				150	—
»	»	» *Handlingars Conto.*	3				
		5 Aktier i Stockholms Sprit-Bolag à 1000 Rdr				5000	—
»	»	» *Balans* till December				7826	95
		Rdr				15285	28

Debet. **Kassa-**

1869.			Pag.			Rdr	ö.
Dec.	1	An *Balans* från November				7826	95
»	4	» *Handlingars Conto,* försålt 2 Aktier i Ångf. N. Dacke . .	4			500	—
»	7	» *Varu-Conto.* 200 ℔ Brasil. kaffe à 0,40		80	—		
»	10	200 ℔ Raffinadsocker à 0,47		94	—		
»	»	» *Vexel-Conto.* Ahlner & C:o.	4			1600	—
»	18	» *Varu-Conto.*	4				
		2000 fot lärft à 0,60		1200	—		
»	23	200 kbft hafra à 7,95		1590	—	2964	—
	»	» *P. M. Salms & C:o,* Stockholm.	4				
		Kontant för varor . .				8000	—
		Rdr				20890	95

Conto. *Credit.*

1869.			Pag.			Rdr	ö.
Dec.	6	Per *Omkostnads-Conto.*	4				
		Åkar- och arbetspengar				7	50
»	10	» *Varu-Conto.*	4				
		10 fat Java-kaffe . . Brutto 2050 ℔ — Tara 450 = Netto 1600 ℔ à 0,50 . .		800	—		
		6 fat Terres-socker . Brutto 2460 ℔ — Tara 240 — Netto 2220 ℔ à 0,30 . .		666	—		
»	13	5000 fot lärft à 0,50		2500	—	3966	—
»	20	» *J. N. Störner* & C:o.	4				
		Kontant för varor . .				9420	—
»	24	» *Proprie-Conto.*	4				
		Kontant till eget behof				250	—
»	»	» *Omkostnads-Conto.*	4				
		Julpengar till biträden och diverse				100	—
»	30	» *Vexel-Conto.*	4				
		J. N. Störner & C:o				1424	90
»	31	» *Aflönings-Conto.*	4			150	—
»	»	» *Vexel-Conto*					
		Stockh. Ensk. Bank				3000	—
		Balans till 1870 . . .				2572	55
		Rdr				20890	95

Journalen.

Journalen är egentligen ett månadssammandrag af alla i memorialen och kassaboken införda poster, sålunda att alla poster, som under månaden i memorialen och kassaboken debiterats eller crediterats något af hufvudconti, sammanföras här. T. ex. Varu-contot crediteras här på ett ställe för allt hvad som utlemnats af varor under hela månaden. Man måste dervid upptaga hvarje post särskilt, men specificerar den icke, som i memorialen, utan utför endast slutsumman. Der varorna lemnats till flera conti, sammanföras dessa under benämningen *Diverse debitorer* och de olika contis namn sättas derunder, med utförande af datum och slutsummorna. Der blott ett conto erhållit varor, utsättes contots namn direkt.

I förra fallet skrifves sålunda:

Per Diverse Debitorer
An Varu-Conto.

Okt.	10.	J. F. Svensson	Rdr 300 —
»	23.	Proprie Conto	25 —
»	28.	J. Johnsson	150 —

o. s. v.

I senare fallet, om blott ett conto erhållit varor, skrifves:

Okt. 10.	*Per J. F. Svensson*	
	An Varu-Conto.	Rdr 300 —

På samma sätt med öfriga conti.

De olika contis uppställning.

Man skrifver alltid debitoren först och creditoren efter eller under debitoren.

Hvad som i memorialen och kassaboken står debiteradt, debiteras äfven i journalen, och hvad som der är crediteradt, crediteras äfven här.

Man brukar i journalen skrifva *per* och *an* i stället

för debet och credit, och bör då ihågkommas att per betecknar debet och an credit.

T. ex. Varu-contot debiteras för köpta (erhållna) och crediteras för sålda (bortgifna) varor. I fall flera debitorer förekomma, skrifver man, som förut är sagdt, Per Diverse Debitorer, An Varu-Conto, hvarefter debitorerna derunder specificeras. Vid införandet i hufvudboken debiteras hvarje särskild person för hvad han erhållit och varu-contot crediteras för hvad det gifvit till dem alla gemensamt.

Kassa-Conto föres på samma sätt, d. v. s. det debiteras för erhållna och crediteras för utgifna penningar.

I alla afseenden gäller således samma regel som för införandet i memorialen, och bör man ihågkomma att alltid betrakta de döda conti som personer.

I Journalen förekomma dessutom andra conti, såsom:

Vinst- och Förlust-conto. Detta conto uppläggges vanligen först vid bokslutet, så vida man ej under årets lopp vill afföra några verkliga förluster eller om man erhåller något åter, som förut å detta conto är affördt som gifven förlust. Det debiteras för alla förluster och genom detsamma crediteras de conti, som äro debiterade för omkostnader, såsom Omkostnads-, Proprie-, Hyres-, Aflönings- och Hushålls-, samt förlusten å personal-conti och Varu-conto, äfvensom för den slitningsprocent man afräknar Inventarie-contot. Deremot crediteras det för alla vinster, såsom vinsten å varu-försäljningen (bruttovinsten), å kommissions- m. fl. conti. Likaledes crediteras det (som förut är sagdt) för hvad som erhålles åter af afskrifna förluster och för Conto Dubiosos saldo. För saldi å Intresse-, Rabatt-, Agio- och Speditions-conti samt öfverhufvud alla sådana conti debiteras eller crediteras äfven Vinst- och Förlust-contot, d. v. s. det debiteras för å dessa uppkommen förlust och crediteras för å dem erhållen vinst.

Kapital-Conto. Vid bokslutet debiteras eller crediteras detta conto i journalen för den å Vinst- och Förlust-contot blifna vinsten eller förlusten, således för dettas saldo, som balanceras till kapital-contot.

Balans-Conto förekommer först vid bokslutet. Det debiteras för alla tillgångar och crediteras för alla skul-

der. Vid uppläggningen af det följande årets nya conti börjar införandet i journalen med detta conto, hvarvid det crediteras för alla tillgångar och debiteras för alla skulder. Det kommer således i den nya räkningen att införas i omvändt förhållande emot i den gamla.

Anmärkning. Journalen måste, innan den afföres i hufvudboken, noga kollationeras med kassaboken och memorialen, att man må förvissa sig det allt blifvit derifrån infördt i journalen.

Vid införandet i hufvudboken utsättes i journalen hufvudbokens folio bredvid hvarje särskild post, äfvensom sjelfva contots folio i hufvudboken införes i journalen *öfver* de andra foliosiffrorna, om contot debiteras, och *under* desamma, om contot crediteras, samt understrykes. Dessa siffror äro här utmärkta med cursiv stil.

Oktober månad 1869.

Dat.		Fol.			Rdr	ö.
	Per Inventarium.					
1	*An Kapital-Conto.*	1			33433	25
	Per Kassa-Conto.	2				
1	*An Inventarium.*				16780	—
	Per Handlingars Conto.	3				
1	*An Inventarium.*				13870	—
	Per Vexel-Conto.	4				
1	*An Inventarium.*				1000	—
	Per Inventarie-Conto.	5				
1	*An Inventarium.*				1783	25
	Per Diverse Creditorer.					
	An Conto pro Diverse.					
1	Th. Arns, Stockholm . . .	11	125	—		
1	A. Nordson, d:o . . .	»	210	—		
1	A. Hyfvelman, d:o . . .	»	190	—		
1	S. Stoppman, d:o . . .	»	400	—	925	—
		11				
	Per Diverse Debitorer.					
	An Varu-Conto.					
10	E. F. Olsson, Westerås . .	12	1690	—		
25	J. G. Bodman, Stockholm	13	290	—		
31	J. N. Störner & C:o, d:o	14	1660	—	3640	—
		6				
	Per Varu-Conto.	*6*				
	An Diverse Creditorer.					
2	J. N. Störner & C:o, Stockh.	14	1424	90		
29	A. F. Allier, Göteborg . .	15	399	75	1824	65

Oktober månad 1869.

Dat.		Fol.			Rdr	ö.
	Per J. N. Störner & C:o	14				
2	*An Vexel-Conto.*	4			1424	90
	Per Vexel-Conto.	4				
10	*An E. F. Olsson,* Westerås	12			845	—
	Per Kassa-Conto.	2				
	An Diverse Creditorer.					
2	Handl. C:to (J. Pettersson)	3	1600	—		
10	d:o (C. Johansson)	»	500	—		
31	Varu-Conto	6	372	50	2472	50
	Per Diverse Debitorer.					
	An Kassa-Conto.					
1	Varu-Conto	6	9015	—		
1	Inventarie-Conto	5	280	—		
1	Hyres-Conto	7	400	—		
20	C:o p. Div. (Th. Arns) . .	11	125	—		
29	d:o (A. Nordson) .	11	210	—		
31	Omkostnads-Conto	8				
	d. 10 Diverse 46,25					
	» 25 d:o 3,75					
	» 31 d:o 2,72					
	» » d:o 30,		82	72		
31	Proprie-Conto	9				
	d. 18 Diverse 15,					
	» 31 d:o 125,		140	—		
31	Aflönings-Conto	10	150	—	10402	72
		2				

November månad 1869.

Dat.		Fol.			Rdr	ö.
	Per Diverse Debitorer.					
	An Varu-Conto.					
7	J. Ahlner & C:o, Norrköping	16	1600	—		
18	J. N. Störner & C:o, Stockh.	14	319	80	1919	80
		6				
	Per Vexel-Conto.	4				
7	*An J. Ahlner & C:o.*	16			1600	—
	Per Stockholms Enskilda Bank	17				
30	*An Vexel-Conto.*	4			3000	—
	Per Kassa-Conto.	2				
	An Diverse Creditorer.					
10	E. F. Olsson, Westerås . .	12	845	—		
25	J. G. Bodman, Stockholm	13	290	—		
30	J. N. Störner & C:o, d:o	14	1660	—		
»	Stockholms Enskilda Bank	17	3000	—		
»	Varu-Conto	6	640	50	6435	50
	Per Diverse Debitorer.					
	An Kassa-Conto.					
7	C:to p. Div. (S. Stoppman)	11	400	—		
29	A. F. Allier, Göteborg . .	15	399	75		
30	Omkostnads-Conto	8				
	d. 6 Diverse 10,50					
	» 20 d:o 15,50					
	» 30 d:o 3,48		29	48		
»	Varu-Conto	6	1201	60		
»	Proprie-Conto	9				
	d. 16 Diverse 127,50					
	» 30 d:o 150,		277	50		
»	Aflönings-Conto	10	150	—		
»	Handlingars Conto.	3	5000	—	7458	33
		2				

December månad 1869.

Dat.		Fol.			Rdr	ö.
	Per Diverse Debitorer. *An Varu-Conto.*					
20	E. F. Olsson, Westerås.	12	1200	—		
22	P. M. Salms & C:o, Stockh.	18	8000	—		
23	J. N. Andersson, Upsala .	19	158	50		
24	J. G. Bodman, Stockholm.	13	1216	—		
29	J. N. Störner & C:o, d:o .	14	836	—	11410	50
		6				
	Per Varu-Conto. *An Diverse Creditorer.*	6				
13	A. F. Allier, Göteborg. . .	15	1074	20		
21	J. N. Störner & C:o, Stockh.	14	9420	—	10494	20
	Per Kassa-Conto. *An Diverse Creditorer.*	2				
4	Handlingars Conto	3	500	—		
10	Vexel-Conto (Ahlner & C:o)	4	1600	—		
23	P. M. Salms & C:o, Stockh.	18	8000	—		
31	Varu-Conto	6	2964	—	13064	—
	Per Diverse Debitorer. *An Kassa-Conto.*					
10	Varu-Conto	6	3966	—		
20	J. N. Störner & C:o, Stockh.	14	9420	—		
30	Vexel-Conto (J. N. Störner & C:o).	4	1424	90		
31	Vexel-Conto (Stockholms Enskilda Bank)	4	3000	—		
»	Omkostnads-Conto d. 6 Diverse 7,50 » 24 d:o 100,	8	107	50		
»	Proprie-Conto.	9	250	—		
»	Aflönings-Conto	10	150	—	18318	40
		2				

December månad 1869.

Dat.		Fol.			Rdr	ö.
	Per Inventarium.					
31	*An Varu-Conto.*	6			6757	20
	Per Vinst o. Förlust-Conto.	20				
	An Diverse Creditorer.					
31	Inventarie-Conto	5	103	16		
»	Hyres-Conto	7	400	—		
»	Omkostnads-Conto	8	219	70		
»	Proprie-Conto	9	667	50		
»	Aflönings-Conto	10	450	—	1840	36
	Per Varu-Conto.	6				
31	*An Vinst o. Förlust-Conto.*	20			1203	05
	Per Kapital-Conto.	1				
31	*An Vinst o. Förlust-Conto.*	20			637	31
	Per Balans-Conto.					
	An Diverse Creditorer.					
	Döda Conti.					
31	Kassa-Conto	2	2572	55		
»	Handlingars Conto	3	16270	—		
»	Vexel-Conto	4	1845	—		
»	Inventarie-Conto	5	1960	09		
»	Varu-Conto	6	6757	20	29404	84
	Debitorer.					
»	E. F. Olsson, Westerås . .	12	1200	—		
»	J. G. Bodman, Stockholm	13	1216	—		
»	J. N. Störner & C:o, d:o	14	1155	80		
»	J. N. Andersson, Upsala .	19	158	50	3730	30

December månad 1869.

Dat.		Fol.			Rdr	ö.
	Per Diverse Debitorer. *An Balans-Conto.*					
31	Creditorer.					
	Conto pro Diverse	11	190	—		
	A. F. Allier, Göteborg. . .	15	1074	20	1264	20
	Kapital-Conto	1			31870	94

Januari månad 1870.

Dat.		Fol.			Rdr	ö.
	Per Diverse Debitorer. *An Balans-Conto.*					
1	Döda Conti.					
	Kassa-Conto		2572	55		
	Handlingars Conto		16270	—		
	Vexel-Conto		1845	—		
	Inventarie-Conto		1960	09		
	Varu-Conto		6757	20	29404	84
»	Debitorer.					
	E. F. Olsson, Westerås . .		1200	—		
	J. G. Bodman, Stockholm		1216	—		
	J. N. Störner & C:o, Stockh.		1155	80		
	J. N. Andersson, Upsala .		158	50	3730	30

Januari månad 1870.

Dat.		Fol.			Rdr	ö.
	Per Balans-Conto.					
	An Diverse Creditorer.					
1	Creditorer.					
	Conto pro Diverse		190	—		
	A. F. Allier, Göteborg . .		1074	20	1264	20
»	Kapital-Conto				31870	94

Hufvudboken.

Den föres som i enkla bokhålleriet, endast med den åtskillnad, att här hvarje post både debiteras och crediteras.

Införandet sker från journalen, då först personerna och de enskilda conti debiteras eller crediteras, hvarefter sjelfva journalposten införes å sitt conto. Detta sker vid hvarje månads slut och härvid utsättes journalens folio i hufvudboken.

Afslutningen vid dubbla bokhålleriet.

Den sker alldeles som vid enkel bokföring, endast med den skillnad, att särskilda journalposter bildas, såsom vid beskrifningen af journalen är uppgifvet, och att införandet i hufvudboken derefter sker från journalen.

De olika contis balansering sker derefter lika som i enkla bokhålleriet, hvarefter de afslutas på samma sätt som vid beskrifningen af dess hufvudbok uppgifvits.

Uppläggningen af nya conti sker äfven på der uppgifna sätt.

1. *Debet.* **Kapital-**

1869.			Pag. i journ.			Rdr	ö.
Okt.	1	An Inventarium	3			925	—
Dec.	31	» Vinst- o. Förlust-Conto	5			637	31
»	»	» Balans-Conto	6			31870	94
						33433	25

2. *Debet.* **Kassa-**

1869.			Pag. i journ.			Rdr	ö.
Okt.	1	An Inventarium	1	16780			
»	31	» Diverse Creditorer .	2	2472	50	19252	50
Nov.	30	» d:o d:o	3			6435	50
Dec.	31	» d:o d:o	4			13064	—
						38752	—

3. *Debet.* **Handlingars**

1869.			Pag. i journ.			Rdr	ö.
Okt.	1	An Inventarium	1			13870	—
Nov.	30	» Kassa-Conto	3			5000	—
						18870	—

Conto.

Credit. **1.**

1869.			Pag. i journ.			Rdr	ö.
Okt.	1	Per Inventarium	5			33433	25
						33433	25

Conto.

Credit. **2.**

1869.			Pag. i journ.			Rdr	ö.
Okt.	31	Per Diverse Debitorer .	2			10402	72
Nov.	30	» d:o d:o	3			7458	33
Dec.	31	» d:o d:o	4			18318	40
		» Balans-Conto	5			2572	55
						38752	—

Conto.

Credit. **3.**

1869.			Pag. i journ.			Rdr	ö.
Okt.	2	Per Kassa-C:to (J. P:son)	2	1600	—		
»	10	» d:o (C. Joh:son)	2	500	—	2100	—
Dec.	4	» Kassa-Conto	4			500	—
»	31	» Balans-Conto	5			16270	—
						18870	—

4. *Debet.* **Vexel-**

1869.			Pag. i journ.			Rdr	ö.
Okt.	1	An Inventarium	1			1000	—
»	10	» E. F. Olsson, Westerås	2			845	—
Nov.	7	» J. Ahlner & C:o, Norrköping	3			1600	—
Dec.	30	» Kass.-C:to (J. N. Störner & C:o, Stockh.)	4	1424	90		
»	31	» d:o (Stockh:s Enskilda Bank)	»	3000	—	4424	90
						7869	90

5. *Debet.* **Inventarie-**

1869.			Pag. i journ.			Rdr	ö.
Okt.	1	An Inventarium	1			1783	25
»	1	» Kassa-Conto	2			280	—
						2063	25

6. *Debet.* **Varu-**

1869.			Pag. i journ.			Rdr	ö.
Okt.	1	An Kassa-Conto	2	9015	—		
»	31	» Div. Creditorer . . .	1	1824	65	10839	65
Nov.	30	» Kassa-Conto	3			1201	60
Dec.	31	» Div. Creditorer . . .	4	10494	20		
»	»	» Kassa-Conto	4	3966	—	14460	20
»	»	» Vinst- o. Förlust-Conto	5			1203	05
						27704	50

Conto. *Credit.* **4.**

1869.			Pag. i journ.			Rdr	ö.
Okt.	2	Per J. N. Störner & C:o, Stockholm	2			1424	90
Nov.	30	» Stockholms Enskilda Bank	3			3000	—
Dec.	10	» Kassa-Conto (Ahlner & C:o)	4			1600	—
»	31	» Balans-Conto	5			1845	—
						7869	90

Conto. *Credit.* **5.**

1869.			Pag. i journ.			Rdr	ö.
Dec.	31	Per Vinst- o. Förlust-Conto	5	103	16		
»	»	» Balans-Conto	5	1960	09	2063	25
						2063	25

Conto. *Credit.* **6.**

1869.			Pag. i journ.			Rdr	ö.
Okt.	31	Per Div. Debitorer . . .	1	3640	—		
»	»	» Kassa-Conto	2	372	50	4012	50
Nov.	30	» Div. Debitorer . . .	3	1919	80		
»	»	» Kassa-Conto	3	640	50	2560	30
Dec.	31	» Div. Debitorer . . .	4	11410	50		
»	»	» Kassa-Conto	»	2964	—	14374	50
»	»	» Balans-Conto (Inv.)	5			6757	20
						27704	50

7. *Debet.* **Hyres-**

1869.			Pag. i journ.			Rdr	ö.
Okt.	1	An Kassa-Conto	2			400	—
						400	—

8. *Debet.* **Omkostnads-**

1869.			Pag. i journ.			Rdr	ö.
Okt.	31	An Kassa-Conto	2			82	72
Nov.	30	» d:o	3			29	48
Dec.	31	» d:o	4			107	50
						219	70

9. *Debet.* **Proprie-**

1869.			Pag. i journ.			Rdr	ö.
Okt.	31	An Kassa-Conto	2			140	—
Nov.	30	» d:o	3			277	50
Dec.	31	» d:o	4			250	—
						667	50

10. *Debet.* **Aflönings-**

1869.			Fol. i journ.			Rdr	ö.
Okt.	31	An Kassa-Conto	2			150	—
Nov.	30	» d:o	3			150	—
Dec.	31	» d:o	4			150	—
						450	—

Conto. *Credit.* 7.

			Pag. i journ.			Rdr	ö.
1869.							
Dec.	31	Per Vinst o. Förlust-Conto	5			400	—
						400	—

Conto. *Credit.* 8.

			Pag. i journ.			Rdr	ö.
1869.							
Dec.	31	Per Vinst o. Förlust-Conto	5			219	70
						219	70

Conto. *Credit.* 9.

			Pag. i journ.			Rdr	ö.
1869.							
Dec.	31	Per Vinst o. Förlust-Conto	5			667	50
						667	50

Conto. *Credit.* 10.

			Fol. i journ.			Rdr	ö.
1869.							
Dec.	31	Per Vinst- och Förlust-Conto	5			450	—
						450	—

11. *Debet.* **Conto pro**

1869.			Fol. i journ.			Rdr	ö.
Okt.	20	An Th. Arns, Stockholm	2	125	—		
»	29	» A. Nordson, d:o	»	210	—	335	—
Nov.	7	» S. Stoppman, d:o	3			400	—
Dec.	31	» Balans-Conto	6			190	—
						925	—

12. *Debet.* **E. F. Olsson,**

1869.			Pag. i journ.			Rdr	ö.
Okt.	10	An Varu-Conto	1			1690	—
Dec.	20	» d:o	4			1200	—
						2890	—

13. *Debet.* **J. G. Bodman,**

1869.			Pag. i journ.			Rdr	ö.
Okt.	25	An Varu-Conto	1			290	—
Dec.	24	» d:o	4			1216	—
						1506	—

14. *Debent.* **J. N. Störner**

1869.			Pag. i journ.			Rdr	ö.
Okt.	2	An Vexel-Conto	2			1424	90
»	31	» Varu-Conto	1			1600	—
Nov.	18	» d:o	3			319	80
Dec.	29	» d:o	4	836	—		
»	20	» Kassa-Conto	4	9420	—	10256	—
						13660	70

Diverse.

Credit. **11.**

1869.			Fol. i journ.			Rdr	ö.
Okt.	1	Per Th. Arns, Stockholm	1	125	—		
»	»	» A. Nordson, d:o	1	210	—		
»	»	» A. Hyfvelman, d:o	1	190	—		
»	»	» S. Stoppman, d:o	1	400	—	925	—
						925	—

Westerås.

Credit. **12.**

1869.			Pag. i journ.			Rdr	ö.
Okt.	10	Per Vexel-Conto	2			845	—
Nov.	10	» Kassa- d:o	3			845	—
Dec.	31	» Balans- d:o	5			1200	—
						2890	—

Stockholm.

Credit. **13.**

1869.			Pag. i journ.			Rdr	ö.
Nov.	25	Per Kassa-Conto	3			290	—
Dec.	31	» Balans-Conto	5			1216	—
						1506	—

& **C:o,** Stockholm.

Credunt. **14.**

1869.			Pag. i journ.			Rdr	ö.
Okt.	2	Per Varu-Conto	1			1424	90
Nov.	30	» Kassa-Conto	3			1660	—
Dec.	21	» Varu-Conto	4			9420	—
»	31	» Balans-Conto	5			1155	80
						13660	70

15. *Debet.* **A. F. Allier,**

1869.			Pag. i journ.		Rdr	ö.
Nov.	29	An Kassa-conto	3		399	75
Dec.	31	» Balans-Conto	6		1074	20
					1473	95

16. *Debent.* **J. Ahlner & C:o,**

1869.			Pag. i journ.		Rdr	ö.
Nov.	7	An Varu-Conto	3		1600	—
					1600	—

17. *Debet.* **Stockholms**

1869.			Pag. i journ.		Rdr	ö.
Nov.	30	An Vexel-Conto	3		3000	—
					3000	—

18. *Debent.* **P. M. Salms &**

1869.			Pag. i journ.		Rdr	ö.
Dec.	22	An Varu-Conto	4		8000	—
					8000	—

19. *Debet.* **J. N. Andersson,**

1869.			Pag. i journ.		Rdr	ö.
Dec.	23	An Varu-Conto	4		158	50
					158	50

Göteborg. *Credit.* **15.**

1869.			Pag. journ.			Rdr	ö.
Okt.	29	Per Varu-Conto	1			399	75
Dec.	13	» d:o	4			1074	20
						1473	95

Norrköping. *Credunt.* **16.**

1869.			Pag. i journ.			Rdr	ö.
Nov.	7	Per Vexel-Conto	3			1600	—
						1600	—

Enskilda Bank. *Credit.* **17.**

1869.			Pag. i journ.			Rdr	ö.
Nov.	30	Per Kassa-Conto	3			3000	—
						3000	—

C:o, Stockholm. *Credunt.* **18.**

1869.			Pag. i journ.			Rdr	ö.
Dec.	23	Per Kassa-Conto	4			8000	—
						8000	—

Upsala. *Credit.* **19.**

1869.			Pag. i journ.			Rdr	ö.
Dec.	31	Per Balans-Conto	5			158	50
						158	50

20. *Debet.* **Vinst- och**

			Pag. i journ.			Rdr	ö.
1869.							
Dec.	31	An Diverse Creditorer.	5			1840	36
						1840	36

Förlust-Conto. *Credit.* 20.

			Pag. i journ.			Rdr	ö.
1869.							
Dec.	31	Per Varu-Conto	5	1203	05		
»	»	» Kapital-Conto. . . .	5	637	31	1840	36
						1840	36

Varuboken.

I denna bok införas alla köpta och sålda varor, hvarvid särskilda conti upprättas för hvarje slag. Dessa conti indelas derefter med skilda kolumner för bättre och sämre varor af samma species, hvarjemte de åtskiljas i debet och credit, samt förses med dubbla penningekolumner.

I debet införas alla köpta och i credit alla sålda varor, enligt specificationen i memorialen och kassaboken. Införandet sker vid hvarje månads slut, då hvarje post införes efter sin nettovigt och summan i första penningekolumnen, hvarefter summan för månaden utföres i andra kolumnen. Vid årets slut sammanräknas vigt, mått eller mål, samt summorna för köpta och sålda varor, hvarefter skilnaden visar huru mycket af hvarje sort som finnes i lagret. Detta inventeras derefter och bör då öfverensstämma med varubokens saldi. Fattas något så är det antingen förstördt eller på annat vis förkommet, samt utgör då en förlust hvarför Vinst- o. Förlust-contot debiteras.

Samtliga contis varubalanser, med afdrag af förlusterna, öfverföras nu på ett gemensamt varu-inventarium, hvarvid de upptagas efter då gällande faktura-(inköps- eller arbets-)priser, samt beräknas derefter. Inventariet summeras derefter och visar då värdet af i lager varande varor eller artiklar.

Värdesummorna af sålda och i lager varande varor summeras derefter för hvarje slag, och från den erhållna summan afdrages det sålda, då resten visar bruttoförtjensten å hvarje conto.

Alla dessa summor öfverföras nu å ett Varu-Balans-conto, de köpta i debet, de sålda och lagret i credit, hvarefter contot summeras; skilnaden mellan debet och credit visar hela bruttoförtjensten eller förlusten.

Värdesumman af lagret införes derefter å hufvudbokens Varu-conto i dettas credit och bruttoförtjensten i dettas debet.

Socker-Conto.

1869.		Skålp. Terres.	Skålp. Raff.	Pris.	*Debet.*				*1869.*		Skålp. Terres.	Skålp. Raff.	Pris.	*Credit.*			
Oktob.	1	2000		0,32	640	—			Oktob.	13	400		0,38	152	—		
»	2	1600		0,36	576	—			»	»		100	0,45	45	—	197	—
»	»		1230	0,43	528	90	1744	90	Nov.	5	200		0,38	76	—		
Nov.	8		1640	0,44			721	60	»	30	390		0,35	136	50	212	50
»	10	2220		0,30	666	—			Dec.	10		200	0,47	94	—		
Dec.	13	1640		0,33	541	20	1207	20	»	24	1600		0,40	640	—		
									»	»		1200	0,48	576	—		
									»	29	800		0,40	320	—	1630	—
Köpt		7460	2870				3673	70			3390	1500				2039	50
Såldt		3390	1500														
Lager		4070		0,32	1302	40								Såldt		2039	50
			1370	0,44	602	80	1905	20						Lager		1905	20
																3944	70
														Köpt		3673	70
														Brutto-förtjenst Rdr		271	—

Kaffe-Conto.

1869.		Skålp. Java.	Skålp. Brasil.	Pris.	Debet.				1869.		Skålp. Java.	Skålp. Brasil.	Pris.	Credit.			
Oktob.	1	1250		0,50	625	—			Oktob.	21		100	0,43	43	—		
»	2		800	0,40	320	—			»	30	250		0,53	132	50	175	50
»	29		1025	0,38	399	75	1344	75	Nov.	18		820	0,39	319	80		
Nov.	8		1200	0,40			480		»	26	200		0,54	108	—	427	80
»	10	1600		0,50	800	—			Dec.	7		200	0,40	80	—		
Dec.	13	1025		0,52	533	—	1333	—	»	23		200	0,43	86	—		
									»	»	125		0,58	72	50		
									»	29		1200	0,43	516	—	754	50
Köpt		3875	3025				3157	75			575	2520				1357	80
Såldt		575	2520														
Lager		3300		0,50	1650	—								Såldt		1357	80
			505	0,40	202	—	1852							Lager		1852	—
																3209	80
														Köpt		3157	75
														Brutto-förtjenst Rdr		52	05

Lärfts-Conto.

1869.		Fot Lärft.	Fot Lärft.	Pris.	Debet.		1869.		Fot Lärft.	Fot Lärft.	Pris.	Credit.	
Oktob.	1	6000		0,75		4500 —	Oktob.	10	1000		0,80		800 —
Dec.	10		5000	0,50		2500 —	Nov.	5	400		0,80	320 —	
							»	7	2000		0,80	1600 —	1920 —
							Dec.	18		2000	0,60	1200 —	
							»	20		2000	0,60	1200 —	2400 —
Köpt		6000	5000			7000			3400	4000			5120 —
Såldt		3400	4000										
Lager		2600		0,75	1950 —							Såldt	5120 —
			1000	0,50	500 —	2450						Lager	2450 —
													7570 —
												Köpt	7000 —
												Brutto-förtjenst Rdr	570 —

Spirituosa-Conto.

1869.		Kanna Cognac.	Kanna Bränvin.	Pris.	*Debet.*		*1869.*		Kanna Cognac.	Kanna Bränvin.	Pris.	*Credit.*			
Okt.	1	200		5,	1000		Okt.	10	40		6,	240	—		
							»	25	50		5,80	290	—	530	—
Köpt		200			1000	—			90					530	—
Såldt		90													
Lager		110		5,	550							Såldt		530	—
												Lager		550	—
														1080	—
												Köpt		1000	—
												Brutto-förtjenst Rdr		80	—

Spanmåls-Conto.

1869.		Kub.fot Råg.	Kub.fot Hafra.	Pris.	Debet.		1869.		Kub.fot Råg.	Kub.fot Hafra.	Pris.	Credit.	
Okt.	1	100		12,50	1250 —		Okt.	10	50		13,	650 —	
»	»		100	10,	1000 —	2250 —	»	31		100	10,25	1025 —	
Dec.	21		1200	7,85		9420 —	»	»	50		12,70	635 —	2310 —
							Dec.	22		1000		8000 —	
							»	23		200	7,95	1590 —	9590 —
	Köpt	100	1300			11670 —			100	1300			11900 —
	Såldt	100	1300										
												Såldt	11900 —
												Köpt	11670 —
												Brutto-förtjenst Rdr	230 —

Varu-Inventarium.

1869.							
Dec.	31	An 4070 ℔ Terres-socker	0,32	1302	40		
»	»	» 1370 ℔ Raffinad-socker	0,44	602	80	1905	20
»	»	» 3300 ℔ Java-kaffe	0,50	1650	—		
»	»	» 505 ℔ Brasil.-kaffe	0,40	202	--	1852	—
»	»	» 2600 fot Lärft .	0,75	1950	—		
»	»	» 1000 » » . .	0,50	500	—	2450	—
»	»	» 110 k:r Cognac .	5,	550	—	550	
		Lager		Rdr Rmt		6757	20

Varu-Balans-Conto.

				Debet.		Credit.	
1869.							
Dec.	31	Socker-Conto		3673	70	2039	50
»	»	Kaffe-Conto		3157	75	1357	80
»	»	Lärfts-Conto		7000	—	5120	—
»	»	Spirituosa-Conto		1000	—	530	—
»	»	Spanmåls-Conto		11670	—	11900	—
»	»	Lager-Behållning . . .				6757	20
»	»	Brutto förtjenst . .		1203	05		
		Rdr Rmt		27704	50	27704	50

Brutto-förtjenst.

1869.							
Dec.	31	Socker-Conto		271	—		
»	»	Kaffe-Conto		52	05		
»	»	Lärfts-Conto		570	—		
»	»	Spirituosa-Conto		80	—		
»	»	Spanm.-Conto		230	—	1203	05
				Rdr Rmt		1203	05

Balansboken.

Vid hvarje månads slut införes i denna bok slutsummorna af hvarje hufvudbokens conti, både debet och credit, hvarvid af hvarje conto endast det upptages, som det erhållit eller lemnat ifrån sig under samma månad.

Balansen föres med debet och credit, samt namn och folio å hvarje conto.

Sedan allt blifvit infördt, summeras debet och credit, hvarvid slutsummorna skola blifva fullkomligt lika, d. v. s. balansera hvarandra. De få ej skilja på ett enda öre; differera de, summeras de åter och balansen jemföres med hufvudboken; finner man ej då felet, sökes det i hufvudboken, hvilken måste kollationeras med journalen. Man jemför nu dessa båda böcker, till dess man finner hvad som ej i hufvudboken är infördt, då det der inskrifves och derifrån föres på balansen. Man får ej upphöra att granska förrän man upptäckt felet, ty ett enda öre kan orsaka stora fel, derigenom att flera conti kunna vara oriktiga och balansen ändå obetydligt differera eller till och med gå ihop. Ett sådant fel är mycket svårt att upptäcka, men återfinnes slutligen vid böckernas afslutning.

Då balansen gått ihop och alla böckerna mot hvarandra blifvit kollationerade, nämligen hufvudboken mot journalen och denna mot memorialen och kassaboken, samt memorialen mot ordresboken och man öfvertygat sig att allt är ordentligt infördt, kan man vara förvissad att hufvudboken är riktig.

Innan bokslutet göres, upprättas en lika balans för hela året, som kallas generalbalans, och först sedan denna gått ihop och böckerna blifvit behörigen kollationerade, afslutas de.

Balansboken tjenar som kontrollbok för bokföringen.

Oktober månads Balans.

Fol.	Namn.	Debet. Rdr	ö.	Credit. Rdr	ö.
1	Kapital-Conto	925	—	33433	25
2	Kassa-Conto	19252	50	10402	72
3	Handlingars Conto.	13870	—	2100	—
4	Vexel-Conto	1845	—	1424	90
5	Inventarie-Conto	2063	25		
6	Varu-Conto	10839	65	4012	50
7	Hyres-Conto	400	—		
8	Omkostnads-Conto	82	72		
9	Proprie-Conto	140	—		
10	Aflönings-Conto	150	—		
11	Conto pro Diverse	335	—	925	—
12	E. F. Olsson	1690	—	845	—
13	J. G. Bodman	290	—		
14	J. N. Störner & C:o.	3084	90	1424	90
16	A. F. Allier			399	75
	Rdr	54968	02	54968	02

November månads Balans.

Fol.	Namn.	Debet. Rdr	ö.	Credit. Rdr	ö.
2	Kassa-Conto	6435	50	7458	33
3	Handlingars Conto.	5000	—		
4	Vexel-Conto	1600	—	3000	—
6	Varu-Conto	1201	60	2560	30
8	Omkostnads-Conto	29	48		
9	Proprie-Conto.	277	50		
10	Aflönings-Conto	150	—		
11	Conto pro Diverse	400	—		
12	E. F. Olsson			845	—
13	J. G. Bodman			290	—
14	J. N. Störner & C:o.	319	80	1660	—
15	A. F. Allier	399	75		
16	J. Ahlner & C:o	1600	—	1600	—
17	Stockholms Enskilda Bank .	3000	—	3000	—
	Rdr	20413	63	20413	63

December månads Balans.

Fol.	Namn.	Debet. Rdr	ö.	Credit. Rdr	ö.
2	Kassa-Conto	13064	—	18318	40
3	Handlingars Conto			500	—
4	Vexel-Conto	4424	90	1600	—
6	Varu-Conto	14460	20	14374	50
8	Omkostnads-Conto	107	50		
9	Proprie-Conto	250	—		
10	Aflönings-Conto	150	—		
12	E. F. Olsson	1200	—		
13	J. G. Bodman	1216	—		
14	J. N. Störner & C:o	10256	—	9420	—
15	A. F. Allier			1074	20
18	P. M. Salms & C:o	8000	—	8000	—
19	J. N. Andersson	158	50		
	Rdr	53287	10	53287	10

General-Balans för 1869.

Fol.	Namn.	Debet. Rdr	ö.	Credit. Rdr	ö.
1	Kapital-Conto	1562	31	33433	25
2	Kassa-Conto	38752	—	36179	45
3	Handlingars Conto	18870	—	2600	—
4	Vexel-Conto	7869	90	6024	90
5	Inventarie-Conto	2063	25		
6	Varu-Conto	26501	45	20947	30
7	Hyres-Conto	400	—		
8	Omkostnads-Conto	219	70		
9	Proprie-Conto	667	50		
10	Aflönings-Conto	450	—		
11	Conto pro Diverse	735	—	925	—
12	E. F. Olsson, Westerås . . .	2890	—	1690	—
13	J. G. Bodman, Stockholm .	1506	—	290	—
14	J. N. Störner & C:o, d:o .	13660	70	12504	90
15	A. F. Allier, Göteborg . . .	399	75	1473	95
16	J. Ahlner & C:o, Norrköping	1600	—	1600	—
17	Stockholms Enskilda Bank .	3000	—	3000	—
18	P. M. Salms & C:o, Stockholm	8000	—	8000	—
19	J. N. Andersson, Upsala . .	158	50		
20	Vinst- o. Förlust-Conto . . .			637	31
	Rdr	129306	06	129306	06

Rescontraboken.

I denna bok införas endast personalconti. Den är lik hufvudboken och föres äfven som denna, med den skilnad, att införandet sker direkt från memorialen och kassaboken, samt att posterna specificeras.

Denna bok är således en Conto-courantbok och kallas äfven ofta så, ty deri synas debitorernas och creditorernas räkningar i detalj.

Boken är liksom hufvudboken försedd med register, hvarå namnen i alfabetisk ordning införas.

Vid årets slut afslutas alla conti genom saldo, hvilket öfverföres å ny räkning följande året.

Ifrån denna bok utskrifvas räkningar och deri införas fakturor å erhållna varor.

Begagnandet af rescontra är en stor lättnad vid utskrifningar af conto-couranter och räkningar. Införandet sker dagligen eller åtminstone ett par gånger i veckan, helst strax efter sedan posten blifvit införd i memorialen eller kassan.

I större detaljaffärer och äfven i andra affärer, der flera personalconti, med många poster å hvarje conto, förekomma, brukar man stundom använda en eller flera rescontra, hvaraf en då uteslutande begagnas för creditorer och en för debitorer. För de senare brukas då äfven ofta två rescontra, af hvilka den ena användes för debitorer å andra orter och den andra uteslutande för debitorer i samma stad. Den senare kallas då Rescontra à Costy.

När flera begagnas, brukar man äfven numerera dem.

Vi införa här blott några få Conti till prof.

o. s. v.

1. *Debent.* **J. N. Störner**

1869.						Rdr	ö.
Okt.	2	An Bet. m. vexel å 90 dagar	1			1424	90
»	31	» 100 kft Hafra à 10,25	3	1025	—		
»	»	» 50 » Råg à 12,70	3	635	—	1660	—
Nov.	18	» 4 fat Brasil. kaffe Brutto 1000 ℔ Tara 180 » Netto 820 ℔ à 0,39	4			319	80
Dec.	21	» Kassa-Conto	4			9420	—
»	29	» 2 Fat Terres-socker Brutto 860 ℔ Tara 60 » Netto 800 ℔ à 0,40	8	320	—		
»	»	» 12 Säckar Brasil. kaffe Brutto 1320 ℔ Tara 120 » Netto 1200 ℔ à 0,43	8	516	—	836	—
						13660	70

2. *Debet.* **E. F. Olsson,**

1869.						Rdr	ö.
Okt.	10	An 1000 fot Pr.lärft à 0,80	1	800	—		
»	»	» 40 k:r Cognac à 58 % à 6 rdr	2	240	—		
»	»	» 50 kft Råg à 13 rdr	»	650	—	1690	—
Dec.	20	» 2000 fot Lärft à 0,60	6			1200	—
						2890	—

& C:o. *Credunt.* **1.**

						Rdr	ö.
1869.							
Okt.	2	Per 4 Fat Terres-socker Brutto 1720 ℔ Tara 120 » Netto 1600 ℔ à 0,36	1	576	—		
»	»	» 3 Fat Raffinadsocker Brutto 1350 ℔ Tara 120 » Netto 1230 ℔ à 0,43	1	528	90		
»	»	» 4 Fat Brasil. kaffe. Brutto 960 ℔ Tara 160 » Netto 800 ℔ à 0,49	1	320	—	1424	90
Nov.	30	» Kassa-Conto	3			1660	—
Dec.	21	» 1200 kft Hafra à 7,85	6			9420	—
»	31	» Saldo till 1870 . . .				1155	80
						13660	70

Westerås. *Credit.* **2.**

						Rdr	ö.
1869.							
Okt.	10	Per Bet. m. vexel å 3 månader à dato	2			845	—
Nov.	10	» Kassa-Conto	3			845	—
Dec.	31	» Saldo till 1870 . . .				1200	—
						2890	—

3. *Debet.* **A. F. Allier,**

						Rdr	ö.
1869.							
Nov.	29	An Kassa-Conto	3			399	75
Dec.	31	» Saldo till 1870 . . .				1074	20
						1473	95

Göteborg. *Credit.* **3.**

1869.						Rdr	ö.
Okt.	29	Per 5 fat Brasil. kaffe. Brutto 1250 ℔ Tara 225 » Netto 1025 ℔ à 0,38	3			399	75
Dec.	13	» 5 fat Java-kaffe. Brutto 1250 ℔ Tara 225 » Netto 1025 ℔ à 0,52	5	533	—		
»	»	» 4 fat Terres-socker. Brutto 1800 ℔ Tara 160 » Netto 1640 ℔ à 0,33	»	541	20	1074	20
						1473	95

Brefkopieboken.

Utom förestående böcker brukas derjemte en brefkopiebok, hvari alla bref som afsändas kopieras. Detta sker vanligast med kopiepress, samt sålunda att under ett blad i kopieboken lägges ett oljepapper, hvarefter bladet i boken fuktas med rent vatten, antingen med en pensel eller svamp, och den öfverflödiga fuktigheten borttages med läskpapper. Sedan detta skett lägges brefvet på oljepapperet och det fuktade bladet i boken utbredes slätt deröfver, hvarefter ett annat oljadt pappersblad lägges öfver detta, boken igenslås och lägges i pressen, som starkt tillvrides och hvari boken får förblifva en stund. Den uttages sedan, och brefvet upptages, då ett aftryck deraf finnes å kopiebokens blad. Denna bok bör äfven hafva ett alfabetiskt register, hvarpå alla de personers namn införas, till hvilka brefven äro adresserade.

Utom bref brukar man äfven häri eller uti en dylik bok kopiera alla vexlar och reverser man utgifver. Ja till och med fakturor bruka deri ofta kopieras.

Sådana papper förses då i venstra hörnet med kopiebokens folionummer.

Finnes ej kopiepress, måste bref och andra handlingar kopieras genom att noggrant afskrifvas.

Begagnandet af brefkopiebok är i lag föreskrifven.

Begagnandet af denna bok medför den stora fördel, att man alltid kan se hvad man skrifvit och i händelse af tvist åberopa sig på brefvets innehåll.

Ordresboken.

Häri införas alla de ordres man erhåller å varor, likasom de ordres man afsänder deri afskrifvas.

Då ordern är expedierad, drages med linealen ett streck deröfver och öfver strecket skrifves *expedierad,* hvarefter posten införes i memorialen.

Vill eller kan man ej expediera ordern, öfverstrykes den äfven och öfver strecket skrifves orsaken hvarför den ej fullgjordes.

Egen order behandlas lika, då man erhållit den begärda varan. Erhålles ej det begärda, anmärkes det och orsaken dertill, i fall den är känd, hvarefter ordern öfverstrykes.

I marginalen, framför orderposten, utsättes memorialens folio.

Under ordern anmärkes, i fall reqvisitionen skett genom kommissionär, dennes namn och adressen å platsen dit varan skall skickas, samt hvem som skall emottaga den.

Andra öfverenskommelser utsättas äfven, likasom reqvisitioner eller bref åberopas o. s. v.

Exempel:

1869. *E. F. Olsson, Westerås.*

Oktober 6. Reqvirerat genom J. Nilsson härstädes,
Fol. 1. följande:

1000 fot Primalärft
$^{1}/_{4}$ pipa Cognac
50 kbf. Råg

mot erbjuden liqvid å följande vilkor: att betala hälften pr kassa och hälften å 3 månaders credit.

Skall mottagas af honom sjelf.

(*Obs.* Sedan reqvisitionen är expedierad, skrifves, som förut är sagdt, snedt öfver densamma: Expedieradt d. etc.

Förfalloboken.

För att alltid kunna se när man har att erhålla liqvid för en fordran eller skall betala en skuld, föres denna bok.

Den uppläggés å två motstående sidor, hvarå på den venstra alla fordringar uppföras och å den högra alla skulder.

Härvid utsättes datum då fordran eller skulden uppstod, förfallodagen, gäldenärens eller fordringsegarens namn samt summan, hvarefter en kolumn upplinieras för betalning och anmärkningar. Härå införes betalningsdagen och hvad som annars kan förekomma.

Fordringar.									*Skulder.*								
Skuldens datum.		Förfallodag.		Namn.	Mynt.		Anmärkningar.	Skuldens datum.		Förfallodag.		Namn.	Mynt.		Anmärkningar.		
1869.								*1869.*									
Okt.	10	Jan.	10	E. F. Olsson.	845	—		Okt.	2	Dec.	31	J. N. Störner & C:o.	1424	90	Bt $^{30}/_{12}$		
»	25	Nov.	24	J. G. Bodman.	290	—	Bt $^{25}/_{11}$	»	29	Nov.	28	A. F. Allier.	399	75	Bt $^{29}/_{12}$		
Nov.	7	Dec.	7	J. Ahlner & C:o.	1600	—	Bt $^{10}/_{12}$										

Faktura- eller Calculationsboken.

I denna bok införas räkningarna å inköpta varor, jemte beräkning å alla i och för dem hafda kostnader, hvarigenom man erhåller öfversigt af hvad hvarje vara kommer att stå till.

		J. N. Störner & C:o.				*Fakturapris.*				*Omkostnader.*	
1869.						Rdr	ö.			Rdr	ö.
Okt.	2	4 Fat Terres-socker									
		Brutto 1720 ℔									
		Tara 120 »									
		Netto 1600 ℔ à 0,36	1	576	—						

3 Fat Raffinadsocker									
Brutto 1350 ℔									
Tara 120 »									
Netto 1230 ℔ à 0,43	1	528	90						
4 Fat Brasil. kaffe									
Brutto 960 ℔									
Tara 160 »									
Netto 800 ℔ à 0,40	»	320	—	1424	90			1424	90
Åkarpengar	»					3	50		
Arbetshjelp	»					1	—	4	50
								1429	40
1600 ℔ Terressocker à 0,36		576	—						
Omkostnader derför (omkr. 36 1/4 öre pr ℔) . .		2	30	578	30				
1230 ℔ Raffinadsocker à 0,43		528	90						
Omkostnader (omkr. 43 1/4 öre pr ℔)			90	529	80				
800 ℔ Brasil. kaffe à 0,40		320	—						
Omkostnader (omkr. 41 5/8 öre pr ℔)		1	50	321	30			1429	40
								1429	40

Aflöningsboken.

I denna bok införas alla aflöningar specificerade, i den ordning de förekomma.

Den begagnas vanligast i sådana yrken, hvarest mycket folk användes.

Boken upplinieras då som en aflöningslista, med en kolumn för hvarje dag i veckan. För hvar vecka upplägges en sida, hvarpå införas alla arbetstimmar för hvarje dag, hvilka sedan hopsummeras och utföras i en särskild kolumn.

Hvarje persons namn skrifves på listan framför linierna och derefter utsättes tiden i kolumnerna.

Man sammanräknar sedan alla slutsummorna, då man erhåller aflöningen för veckan, som då ifrån denna bok införes i kassaboken. Här blott ett exempel, utan sammanhang med föregående bokföring.

Arbetas på styck, utsättes saken i stället för timmarne.

1869.	Dat.	Namn.	Afl.	Timmar.						Summa Tid.	Rdr	ö.
				M.	T.	O.	Th.	F.	L.			
Okt.	1-6	A. And:son										
		pr d. (12 t.)	2,	6	12	8	12	12	8	4 d. 10 t.	9	67
»	»	O. Persson										
		pr d. (12 t.)	2,	8	12	12	12	12	8	5 » 4 t.	10	67
»	»	J. Nilsson										
		pr d. (12 t.)	1,50	12	12	12	12	12	12	6,	9	—
»	»	J. Andersson										
		pr d. (12 t.)	1,50	12	12	—	12	12	10	4 d. 10 t.	6	42
		Summa								21 d.	35	76

Försäljningsboken.

Denna bok förekommer egentligen uti Minuthandeln och deri införas då alla kontanta försäljningar, specificerade. Då försäljning sker i mindre poster, brukar man sammanslå dem och endast utföra summan.

Hvarje afton summeras dagens försäljning och utföres i andra kolumnen. För hvarje vecka hopadderas dessa dagsummor och den erhållna veckosumman införes i kassaboken. Äfven detta är endast ett exempel som ej står i sammanhang med föregående bokföring.

Kassa-Conto. *Debet.*

1869.			Rdr	ö.		
Okt.	1	An 10 ℔ Java-kaffe à 0,58 . .	5	80		
		» 5 » Raffinad-socker à 0,46	2	30		
		» Diverse	1	10		
		» 4 ℔ Risgryn à 0,18 . . .	—	72		
		» 2 but. Portvin à 1,50 . .	3	—		
		» 1 » Sherry à 2 rdr . . .	2	—	14	92
»	2	» 20 ℔ Terres-socker à 0,42	8	40		
		» 10 » Raffinad-socker à 0,46	4	60		
		» 5 » Brasil-kaffe à 0,50 .	2	50		
		» 5 » Java-kaffe à 0,60 . .	3	—		
		» Diverse	1	20	19	70
»	3	» 7 but. Rödt vin à 1 rdr .	8	75		
		» 20 ℔ Russin à 0,50	10	—		
		» Diverse	2	10	20	85
»	4	» 12 ℔ Raffinad-socker à 0,46	5	52		
		» 5 » Ost à 0,50	2	50		
		» 5 » Smör à 0,75	3	75	11	77
»	5	» 10 » Java-kaffe à 0,60 . .	6	—		
		» 5 fot Lärft à 0,50	2	50		
		» 10 » Bomullstyg a 0,40 .	4	—	12	50
»	6	» 10 ℔ Brasil-kaffe à 0,50 . .	5	—		
		» 10 » Raffin.-socker à 0,48	4	80		
		» Diverse	2	20		
		» 3 but. Portvin à 1,50 . .	4	50		
		» 2 » Sherry à 1,50 . . .	3	—		
		» 5 ℔ Hvetemjöl à 0,15 . .	—	75	20	25
		Rdr Rmt			99	99

Bankboken.

Denna bok är en conto-curant med banken.

Hemliga boken.

I denna bok föres en specificerad förteckning öfver handelsfonden, i fall egaren ej vill upptaga en sådan specifikation i hufvudboken, äfvensom af andra personers försträckta medel, som man ej önskar synliga för biträdena.

Denna bok representerar således kapital-contot.

Conti för de personer, som i affären insatt medel, uppläggas då äfven i denna bok.

Äfven brukar man stundom deri specificera sina egna utgifter och i kassan endast upptaga den uttagna summan.

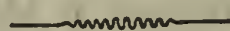
Vexelboken.

Denna bok föres som varuboken, men deri införas endast vexlar.

Stundom brukar man äfven kalla den Värdehandlingsbok och då å särskilda conti deri införa såväl vexlar, som reverser, inteckningar, aktier och andra värdepapper.

Kontraböcker

eller motböcker mellan affärsmannen och någon kund eller arbetare. I en sådan bok införes då allt hvad kunden erhåller, hvilket han debiteras för, samt hvad han betalar eller på annat sätt godtgör, hvarför han crediteras.

UNIVERSITY OF ILLINOIS-URBANA
USE 3 0112 073698828 ENV.